

ORIGINALAS

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

KĖDAINIŲ MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

2020 m.
Kėdainiai

Pirmmininkas
Dainius Gubraitis
D.G.

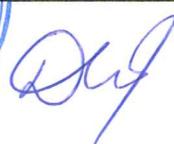
TURINYS

LENTELIŲ SĀRAŠAS.....	3
ĮVADAS	4
1.VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJU, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĒTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS	6
1.1. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija	6
1.2. Vietos plėtros strategijos gyventojų apibrėžtis	7
1.3. Nedarbo situacija	12
1.4. Socialinė situacija	14
1.5. Tikslinės grupės.	16
2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĒTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ	20
2.1. Ekonominė situacija.....	20
2.2. Gyventojų skaičius VVG teritorijoje	20
2.3. Verslo situacija VVG teritorijoje	22
2.4. Socialinė parama ir socialinės paslaugos teikiamos įvairiomis socialiai pažeidžiamoms vietos gyventojų grupėms	24
2.5. Neaktyvūs asmenys (išskaitant besimokantį ir darbo ieškantį jaunimą).	28
2.6. Kultūrines paslaugas teikiančios institucijos	29
2.7. SSGG analizė	30
2.8. VVG teritorijos plėtros poreikiai	31
3. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJOS TIKLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS	32
3.1. VVG teritorijos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai.....	32
3.2. Integrerto ir novatoriško strategijos pobūdžio apibūdinimas	38
4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO, RENGIANT VIETOS PLĒTROS STRATEGIJĄ, APIBŪDINIMAS	40
4.1. VVG atliki vietos plėtros strategijos projekto viešieji pristatymai ir konsultacijos.....	40
4.2. Konsultacijų rezultatai	43
5. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJOS VALDYMO IR STEBĖSENOS TVARKOS APIBŪDINIMAS	48
5.1. Už VPS veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti, atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną atsakingi VVG organai.....	48
5.2. VPS įgyvendinimo procedūros aprašymas	49
5.3. VPS stebėsenos tvarka	53
5.4. VPS pakeitimų ir inicijavimo tvarka.....	54
6. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJOS FINANSINIS PLANAS	Klaida! Žymelė neapibrėžta.
7. PRIEDAI.....	64

LENTELIŲ SĄRAŠAS

Lentelė 1. Kėdainių miesto gyventojų lyčių kaitos dinamika	7
Lentelė 2. Kauno apskrities miestų gyventojų skaičiaus kitimo tendencijos	7
Lentelė 3. Lietuvos ir Kauno apskrities gyventojų kaitos dinamika	8
Lentelė 4. Natūrali gyventojų kaitos tendencija Lietuvoje	8
Lentelė 5. Kėdainių miesto vaikų ir senjorų demografinis pokytis	9
Lentelė 6. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes	9
Lentelė 7. Kauno apskrities gyventojų vidaus ir tarptautinė migracija	10
Lentelė 8. Kėdainių miesto gyventojų migracijos tendencija	11
Lentelė 9. Šalies ir Kėdainių miesto gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes	11
Lentelė 10. Kėdainių miesto gyventojų kaitos dinamika	11
Lentelė 11. Gyventojų nedarbas Lietuvoje	12
Lentelė 12. Darbo rinkos situacija Kėdainių mieste	13
Lentelė 13. Socialinė situacija Kėdainių mieste	14
Lentelė 14. Administraciniai pažeidimai Kėdainių mieste	15
Lentelė 15. Savarankiškai dirbančių asmenų skaičius	22
Lentelė 16. Kėdainių turizmo ir verslo informacijos centro vykdomos verslumo skatinimo veiklos	23
Lentelė 17. VVG teritorijoje registruotos nevyriausybinės organizacijos	24
Lentelė 18. VVG teritorijoje veikiančios NVO, kurių veikla orientuota į VPS tikslines grupes	26

IVADAS

Kėdainių miesto vietas veiklos grupė (toliau – VVG), įsteigta 2015 m. birželio 11 d., parengė „Kėdainių miesto vietas veiklos grupės 2016 - 2022 m. vietas plėtros strategiją“, kurios rengimo tikslas – parengti Kėdainių miesto vietas veiklos grupės dokumentą, kuriuo vadovaujantis strategiškai būtų galima prisdėti prie socialinio, užimtumo ir verslo sektorių plėtros Kėdainių mieste, sudarant galimybes bendradarbiaujant vietas valdžios, verslo ir nevyriausybinio sektoriaus organizacijoms didinti Kėdainių miesto konkurencingumą. Per vietas plėtros strategijos įgyvendinimo veiksmus numatytas bendradarbiavimas su kitų Lietuvos miestų vietas veiklos grupėmis (priedas 15). Taip pat vietas plėtros strategija skirta pabėgelių socialinei integracijai.

Vietos veiklos grupės įsteigimo tikslas – atstovauti vietas gyventojų poreikius ir lūkesčius, skatinant bendradarbiavimą tarp miesto nevyriausybinio sektoriaus organizacijų (toliau – NVO), verslo atstovų bei Kėdainių rajono savivaldybės administracijos (toliau - Savivaldybė) ir veikiant kartu spręsti miesto socialines, ekonomines, užimtumo ir kitas problemas, bei didinti socialiai pažeidžiamų grupių asmenų įsitraukimą į bendruomenės gyvenimą.

Kėdainių miesto vietas veiklos grupės steigėjai:

- Kėdainių rajono savivaldybės administracija;
- Asociacija Kėdainių senamiesčio bendruomenė;
- Asociacija Kėdainių trečiojo amžiaus universitetas;
- UAB „Ergasa“. (Steigėjų sąrašas pateikiamas 1 priede).

Kėdainių miesto vietas veiklos grupės buveinė registruota S.Dariaus ir S.Girėno g. 52, Kėdainiai 57153. Kėdainių miesto vietas veiklos grupė yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, įsteigtas pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą. Jos veikla grindžiama trijų sektorių – bendruomeninių ir kitų NVO organizacijų, verslo ir vietas valdžios – partnerystės principu. VVG atstovauja Kėdainių miesto gyventojus, kurių bendras skaičius 2015 m. duomenimis yra 25310¹.

Asociacijos valdymo struktūra:

- visuotinis narių susirinkimas – aukščiausias valdymo organas;
- VVG pirmininkas – vienasmenis valdymo organas;
- valdyba – kolegialus valdymo organas, kurio nariai renkami visuotiniame narių susirinkime pagal skaidrią ir demokratinę procedūrą.

Kėdainių miesto vietas veiklos grupės kolegialus valdymo organas – valdyba susideda iš 9 asmenų, atstovaujančių skirtingus sektorius. Bendruomeninių ir kitų NVO organizacijų sektorių atstovauja 3 asmenys (33,33 proc.), verslo – 3 asmenys (33,33 proc.) ir vietas valdžios – 3 asmenys (33,33 proc.) (Valdybos narių sąrašas pateikiamas 2 priede). Valdyba turi teisę atstovaujamoje (Kėdainių miesto vietas veiklos grupės) teritorijoje priimti sprendimus dėl projektų (įskaitant vietas plėtros strategiją (toliau – VPS)) įgyvendinimo. Priima sprendimus dėl dalyvavimo projektinėje veikloje iš dalies ar visiškai Kėdainių miesto VVG lėšomis finansuojamų projektų atrankos vykdymo; priima sprendimus dėl projektų finansavimo bei paramos lėšų paskirstymo; priima nutarimus nekilnojamojo turto pirkimo, perleidimo, nuomos, nuosavybės teisės apribojimų

¹Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2015 m.

klausimais, nepažeisdama įstatymų nustatyti Asociacijos veiklos apribojimus; teikia pasiūlymus dėl labdaros ir paramos gavimo ir suteikimo; VVG valdyba svarsto narių išstojimo iš Kėdainių miesto VVG klausimus.

VVG įstatuose² yra numatyta, jog valdybos nariai yra žvairaus amžiaus (bent 1 asmuo iki 29 m.), abiejų lyčių (santykiu 40:60, t.y. mažiausiai 40 proc. nesvarbu, kurios lyties, atstovų), proporcingai nuo kiekvieno – bendruomeninių ir kitų NVO organizacijų, verslo ir vietas valdžios. Ilgiausiai tas pats asmuo kolegialaus valdymo organo nariu gali būti 2 kadencijas, užtikrina tinkamą viešujų ir privačių interesų derinimą. VVG yra atvira naujiems nariams bei užtikrinanti lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią (lyties, tautinės kilmės, amžiaus, religijos ar įsitikinimų, negalios, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos pagrindu) naujų narių, veiklą vykdančių ir registruotų Kėdainių miesto seniūnijos teritorijoje, priemimo tvarką.

---

²Kėdainių miesto vietos veiklos grupės įstatai. Internetinė prieiga: <http://www.kedainiai.lt/go.php/Bendruomenines-organizacijos452909428>

1. VIETOS PLÉTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJU, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLÉTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

1.1. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija

Kėdainių miesto vietas veiklos grupės teritorija išsidėsčiusi Lietuvos vidurinėje dalyje, Kauno apskrityje. Kėdainių rajono teritorija yra viena didžiausią visoje Kauno apskrityje. Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Kauno apskrities teritorija (žemės plotas) - 8086 km², o Kėdainių rajono teritorija³ - 1677 km² arba 20,7 proc. apskrities teritorijos.

Kėdainių miesto VVG vietas plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija apima Kėdainių miesto seniūnijos teritoriją. Svarbiausia Kėdainių miesto urbanistinė struktūros dalis – miesto centras, kuriame yra ketvirtas pagal dydį šalyje senamiestis. Kėdainių mieste išskiriamas 10 daugiabučių namų kvartalų, kurių didžioji dalis koncentruojasi centrinėje miesto dalyje. Nevėžio upės kairiajame krante suformuota pramoninė miesto dalis nutolusi nuo centro ir gyvenamųjų teritorijų. Kėdainių miestas yra apsuptas svarbių transporto jungčių. Miestą liečia transeuropinis transporto koridorius Helsinkis–Talinas–Ryga–Panevėžys–Kaunas–Varšuva–Praha (E67) „Via Baltica“. Nedideliu atstumu nutolęs tris didžiausius miestus jungiantis magistralinis kelias. Per miestą driekiasi svarbus geležinkelio traktas Vilnius–Klaipėda.

Kėdainių senamiestis - valstybės saugomas urbanistikos paminklas, vienas iš septynių Lietuvoje, susiformavęs iki XVII a. Senamiestyje išlikę nemažai vertingų gotikos, renesanso, baroko ir klasicizmo stiliaus pastatų, keturios XV–XVII a. prekybos aikštės, istorinis gatvių tinklas. Svarbūs architektūros paminklai – gotikinė Šv. Jurgio, renesansinė evangelikų reformatų bažnyčios, dviejų sinagogų kompleksas, renesansinė rotušė. Šiandien senamiestis užima 89,69 ha teritoriją. Kėdainiuose yra vienintelis Lietuvoje minaretas, pastatytas apie 1880 m. tuometinio Kėdainių dvaro valdytojo, carinės armijos generolo E. Totlebeno.

Kėdainių miesto seniūnija, kurios ribos sutampa su Kėdainių miesto VVG teritorija, yra Kėdainių rajono centrinėje dalyje. Apima ne tik Kėdainių miestą, bet ir 23 gretimus kaimus. Seniūnijos plotas – 44 km²⁽⁴⁾ arba – 9166,00 ha. ,gyventojų skaičius - 26648⁵. Seniūnijoje didžiausia kaimiškoji gyvenvietė yra Keleriškių (395 gyventojai)⁶, kitos gyvenvietės: Bartkūniškiai (96), Bogušiškiai (12), Daukšiai (11), Daumantai (88), Janušava (92), Kéboniai (41), Kropilai (9), Lipliūnai (199), Mantviloniai (10), Mištautai (18), Novočėbė (5), Pasmilgys (6), Pikeliai (6), Ruminiai (6), Ruoščiai (34), Stasiūnai (19), Šiukštuliškiai (4), Šventoniškis (26), Tubiai (31), Varėnai (8), Varkoliai (1) Justinava (21). Kėdainių miesto VVG veiklos teritorija yra vientisa ekonominiu, socialiniu ir geografiniu atžvilgiu.

³ statistikos departamento duomenys. Internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=1fe76ec9-9e69-49c1-805d-c156db377e61>

⁴Internetinė prieiga <http://www.kedainiai.lt/go.php/lit/Trumpai-apie-seniuniu>

⁵ Statistikos departamento duomenys ir seniūnijos duomenys pateiktai 2016 sausio 12 d

⁶ Kėdainių miesto seniūnijos pateiktai duomenys. 2016 m. sausio 12 d.

Dly

1.2. Vietos plėtros strategijos gyventojų apibrėžtis

Kėdainių miestas yra trečias pagal gyventojų skaičių Kauno apskrityje. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, 2015 m. šalyje gyveno 1962613⁷ gyventojų, o Kėdainių mieste - 25310 gyventojų. Šis skaičius sudaro 0,87 proc. šalies (miestų teritorijos) arba 6,2 proc. Kauno apskrities (miestų teritorijos) gyventojų.

Vidutinis gyventojų tankumas 2015 m. Kėdainių mieste - 29,8 žm./km², kai tuo tarpu Kauno apskrityje 72,1 gyv./km², arba 2,4 kartais mažesnis. Per 2011-2015 m. laikotarpį gyventojų tankumas Kėdainių mieste sumažėjo 8 proc., 2011 m. – 32,4./km², 2015 m. – 29,8 gyv./km², o apskrityje 4,4 proc. 2011 m. – 75,4 gyv./km², 2015 m. – 72,1 gyv./km² (žr. 1 lentelę).

Lentelė 1. Kėdainių miesto gyventojų lyčių kaitos dinamika

Gyv. tankis metų pradžioje viename km ²	Pokytis proc.	Gyventojų skaičius metų pradžioje	Pokytis proc.	Gyventojai pagal lyti				
				Vyrai	Gyventojų skaičiaus dalis, proc.	Moteris	Gyventojų skaičiaus dalis, proc.	
2011	32,4	-	26702	-	11934	44,69	14768	55,31
2012	31,6	1,90	26302	-1,49	11775	44,77	14572	55,40
2013	31,0	2,26	25971	-1,26	11609	44,70	14362	55,30
2014	30,3	1,65	25654	-1,22	11473	44,72	14181	55,28
2015	29,8	-	25310	-1,34	11306	44,67	14004	55,33

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys⁸

Demografinės Kėdainių miesto tendencijos yra panašios kaip ir visoje Lietuvoje. LR Statistikos departamento duomenimis gyventojų skaičius Kėdainių mieste nuolatos mažėja. Per 2011-2015 m. laikotarpį Kėdainių mieste gyventojų sumažėjo 5,21 proc. (1392 gyventojai), t. y. vidutiniškai 278 gyventojais per metus (SI1). Kauno mieste sumažėjo 5,03 proc. (15962 gyventojai) arba 3192 gyventojai per metus. Jonavoje per minėtą laikotarpį sumažėjo 5,67 proc. (1746 gyventojai) arba 349 gyventojai per metus. Raseinių mieste sumažėjo 4,75 proc. (686 gyventojai) arba 137 gyventojai per metus. Per tą patį laikotarpį Kauno apskrityje sumažėjo 5,19 proc. (22374 gyventojai) vidutiniškai 4475 gyventojai (žr. 2 lentelę).

Lentelė 2. Kauno apskrities miestų gyventojų skaičiaus kitimo tendencijos

Metų pradžioje	Kauno apskr.	Kėdainiai	Birštonas	Jonava	Kaišiadorys	Kaunas	Priena	Raseiniai
2011	430553	26702	2627	30777	12323	317319	11133	14428
2012	421975	26302	2581	30187	12029	310773	10924	11115
2013	416310	25971	2525	29679	11844	306888	10772	14039
2014	411924	25654	2475	29353	11696	304012	10546	13829
2015	408179	25310	2492	29031	11537	301357	10410	13742
Asm. sk. proc. (nuo visų apskr. 2015m. gyv.)	6,2	0,6	7,1	2,8	73,8	2,6	3,4	

⁷Lietuvos statistikos departamento duomenys, internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles19>

⁸Lietuvos statistikos departamento duomenys, internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles19>

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys⁹

Palyginus Kėdainių miesto gyventojų kaitos dinamiką Lietuvos Respublikos ir Kauno apskrities mastu matome, jog Kėdainių mieste kaip ir visoje Lietuvoje per penkerius metus miesto gyventojų skaičius proporcingai mažėja. Neigiamos gyventojų skaičiaus kaitos tendencijos įtakoja mažėjantį Kėdainių miesto gyventojų tankumą. Per 2011-2015m. Kauno apskrityje gyventojų tankis sumažėjo 4,4 proc., o Kėdainių mieste per tą patį laikotarpi – 8 proc.

Lentelė 3. Lietuvos ir Kauno apskrities gyventojų kaitos dinamika

Gyv. skaičius metų pradžioje	Lietuvos Respublika (asm. sk.)	Pokytis, proc.	Kauno apskr. (asm.sk.)	Pokytis, proc.	Gyv. tankis (km ²), Kauno apskrityje	Pokytis, proc.
2011	3 028115	-	430553	-	75,4	-
2012	2 987 773	-1,01	421975	-1,34	74,1	1,08
2013	2 957 689	-0,86	416310	-1,05	73,3	0,95
2014	2 932 367	-	411924	-0,91	72,6	0,69
2015	-	-	408179	-	72,1	-

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys¹⁰

Statistikos departamento duomenimis, daugiau nei pusę, t.y. 55,3proc., Kėdainių miesto gyventojų sudaro moterys (žr. 1 lentelę). 2015m. Kėdainių mieste gyveno 14004 moterys ir 11306 vyrai. 2011 m. pradžioje 1000-ui Kėdainių miesto vyrų teko 1170 moterų, o 2015 m. pradžioje 1000-ui vyrų teko jau 1171 moteris. 2015m. Kauno apskrityje gyveno 227758 moterys ir 180421 vyras. 2011m. metų pradžioje Kauno apskrityje 1000-ui vyru teko- 1188,02015 m. jau 1192 moterys. Kėdainių mieste 2011-2015 m. laikotarpiu vyru skaičius sumažėjo 5,3 proc. (vidutiniškai 126 vyrai per metus), o moterų – 5,2 proc. (vidutiniškai 153 moterys per metus). Taigi, lyčių disbalansas nėra ženklus, todėl neturėtų daryti įtakos demografinei Kėdainių miesto struktūrai.

Lentelė 4. Natūrali gyventojų kaitos tendencija Lietuvoje

Pavadinimas	Asmenų skaičius				
	2011m	2012m	2013m	2014m	2015m
Lietuvos Respublika	-1966	-2034	-2253	-9883	-8845
Kauno apskritis	-134	-182	-203	-18	-18
Birštono sav.	-237	-226	-245	-154	-33
Jonavos r. sav.	-731	-827	-874	-226	-124
Kaišiadorių r. sav.	-23	-6	-7	-697	-185
Kėdainių r. sav.	-271	-263	-323	-357	-337
Prienų r. sav.	-1966	-265	-257	-224	-235
Raseinių r. sav.	-264	-2034	-2253	-187	-269

⁹Lietuvos statistikos departamento duomenys, internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles19>

¹⁰Lietuvos statistikos departamento duomenys, internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles19>

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys¹¹

Vadovaujantis LR Statistikos departamento duomenimis 2015 m. Kauno apskrityje gyvų gimusių vaikų skaičius buvo 6190, o natūrali gyventojų kaita (-2287asm.). Kėdainių r. savivaldybėje gyvų gimusių vaikų skaičius buvo 498, o natūrali gyventojų kaita (-337 asm.)¹². Kėdainių rajone 2011 m. natūrali gyventojų kaita buvo (-268asm.), o 2015 m. jau (-337asm.), pokytis (-69 asm.). Tai didžiausiai neigama natūrali gyventojų kaita Kauno apskrityje, kuriai įtakos turi 65 ir daugiau amžiaus grupės vienos gyventojų skaičiaus augimas, jaunimo ir darbingo amžiaus asmenų migracija į kitus šalies miestus ar emigracija į kitas užsienio šalis (SI2).

Lentelė 5. Kėdainių miesto vaikų ir senjorų demografiniai pokytis

Amžiaus grupė	2011	2012	2013	2014	2015
Vaikai 0-9	2553	2579	2556	2521	2448
Senjorai 65 ir daugiau	4922	4960	4957	5024	5082

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys¹³

Demografinės senatvės koeficientas (pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus) Lietuvoje nuo 2011 iki 2015 m pastebimai didėja nuo 120 iki 129 asm. per metus. Per tą patį laikotarpį Kėdainių rajono savivaldybėje šis koeficientas Lietuvos atžvilgiu yra pastebimai didesnis nuo 126 ir 144 asm.(SI3), tačiau mažesnis nei Prienų ar Raseinių rajono savivaldybėse. Prasčiausia padėtis Lietuvoje per tą patį laikotarpį užfiksuota Birštono savivaldybėje, atitinkamai 179 ir 176 asmenys.

Lentelė 6. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes

Metų pradžioje	Kėdainių miesto gyventojai, vnt.					
	0-9	10-14	15-29	30-39	40-64	65 ir daugiau
Amžiaus grupė						
2015 m.	2211	1246	4328	2862	9080	5082
Proc. nuo visų gyventojų	8,74	4,92	17,10	11,31	35,88	20,08

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys¹⁴

Lyginant Kėdainių mieste gyvenančių skirtingų amžiaus grupių asmenų skaičių (6 lentelė) matyti, jog mažiausias (4,92) procentas jaunų asmenų amžiaus grupėje nuo 10 iki 14 m. Tuo tarpu didžiausias skaičius asmenų amžiaus grupėje nuo 40 iki 60 m. amžiaus, kuri sudaro 35,88 proc. visų Kėdainių miesto gyventojų. Lyginant Kėdainių miesto gyventojų pasiskirstymo pagal amžiaus grupes statistinius duomenis su Kauno apskrities ir Kėdainių miesto situacija matosi, jog Kėdainiuose per 2011-2015 m. laikotarpį 0 - 9 m., amžiaus grupės asmenų sumažėjo 4,1 proc., kai tuo tarpu Kauno

¹¹Statistikos departamento duomenys. Internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=99c841c2-81f1-423b-9e71-7b70c920b4db>

¹² Statistikos departamento duomenys. Internetinė prieiga 2015m duomenys iš <https://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles19>

¹³ Statistikos departamento duomenys. 2015 m. Internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=99c841c2-81f1-423b-9e71-7b70c920b4db>

Internetinė prieiga

¹⁴ Lietuvos statistikos departamento duomenys, internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles19>

A handwritten signature in black ink is placed over the circular logo.

apskrityje šios amžiaus grupės asmenų padaugėjo 1,9 proc. O lyginant 65 m. ir daugiau amžiaus grupės asmenų per 2011-2015 m. laikotarpį pastebėta, jog Kėdainių mieste padaugėjo 3,2 proc. asmenų, kai tuo tarpu Kauno apskrityje sumažėjo 1,5 proc. (SI4). Palyginus Kauno apskritys ir Kėdainių rajono 2011 ir 2015 m. medianinį (vyrų ir moterų) gyventojų amžių metų pradžioje 2011m. Kauno apskrityje - buvo 41m.¹⁵, o Kėdainių rajone 42 m. t.y. vieneriais metais mažiau nei Kėdainių rajone. Tačiau 2015 m. atitinkamai Kauno apskrityje - 42, o Kėdainių rajone jau 44 m. Medianinis gyventojų amžius Kauno regione 2015 m. sausio 1 d. siekė 42 metus, lyginant su 2015 m. sausio 1 d. padidėjo 1 metais, tačiau Kėdainių miesto gyventojų medianinis amžius per 4 metus padidėjo 2 metais. Tai rodo, jog Kėdainių rajone žmonės sparčiau sensta nei Kauno apskrityje (SI5). Lietuvoje vyrauja senstančios visuomenės tendencijos, todėl tokia statistika tik įrodo, jog ši Lietuvos problema ateityje galiapti dar opesnė.

Statistikos departamento duomenimis, Kauno apskrityje 2011m. buvo viena didžiausių Neto migraciją (-17612asm.) šalyje (7 lentelė). Išvykusiuju asmenų skaičius 2,6 karto viršijo atvykusiu asmenų skaičių. Didžiausias išvykusiu asmenų skaičius užfiksuotas Kauno apskrityje. Išvyko 28314 asm., atvyko 10702 asm. Gyventojų migracijos srautai Kėdainių mieste yra panašūs kaip ir visoje Lietuvoje.

Lentelė 7. Kauno apskritys gyventojų vidaus ir tarptautinė migracija

	Neto migracija		Išvykusieji		Neto tarptautinė migracija		Atvykusieji asmenys		Gyv. vidaus migracija. Išvykusieji iš miesto į miestą asmenys
	Kauno apskritis	Kėdainių r. sav.	Kauno apskritis	Kėdainių r. sav.	Kauno apskritis	Kėdainių r. sav.	Kauno apskritis	Kėdainių r. sav.	
2010	-17 612	-1 418	28 314	2 403	-17 974	-1 361	10 702	985	13 654
2011	-8 621	-1 072	21 815	2 286	-8 779	-875	13 194	1 214	14 313
2012	-4 784	-682	20 157	2 064	-5 076	-500	15 373	1 382	16 727
2013	-3 325	-765	19 296	2 089	-4 116	-514	15 971	1 324	15 669
2014	-2 301	-585	19 806	2 020	-3 121	-372	17 505	1 435	16 546

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys¹⁶

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento pastarųjų penkių metų duomenimis, išvykstančių Kėdainių miesto gyventojų skaičius nors ir netolygiai, tačiau mažėja ir galima jžvelgti aiškią mažėjimo tendenciją. Tas pats pastebėtina ir apie atvykstančiųjų srautą: pastebimi nežymūs jo kitimai, tačiau bendra tendencija 2010-2014 metais jog atvykstančiųjų srautas didėja. Kėdainių rajone 2010 metais išvyko 2403 asm. (7 lentelė), atvyko 985 asmenys. Neto migracija (-1418 asm.) O 2014m. užfiksuota mažėjanti migracijos tendencija. Išvyko 2089 asm. atvyko 1324, migracijos neto (-765 asm.). Tuo tarpu 2014m. iš Kauno apskritys išvyko 19296 asm., o atvyko 15971, neto migracija (-3325 asm.). Kėdainių rajone 2014 m. išvyko 2020, atvyko 1435 asm. Neto migracija siekia (-585

¹⁵Lietuvos statistikos departamento duomenys, internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=99c841c2-81f1-423b-9e71-7b70c920b4db>

¹⁶Internetinė prieiga: <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=99c841c2-81f1-423b-9e71-7b70c920b4db>

asm.). Taigi, nors ir išvykstančiųjų ar atvykstančiųjų asmenų srautų kitimuose pastebimos teigiamos tendencijos, tačiau jos vis dar rodo neigiamą neto migraciją Kėdainių rajone (SI6).

Lentelė 8. Kėdainių miesto gyventojų migracijos tendencija

	Metai				
	2011	2012	2013	2014	2015
Atvykusiuju skaičius	1420	1369	1552	1684	1486
Išvykusiuju skaičius	512	379	375	395	447

Šaltinis: VVG teritorijos miesto seniūnijos pateikti duomenys, 2016 m. sausio 12 d.

Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Kėdainių miesto seniūnijos duomenimis per 2011-2015m. laikotarpį sumažėjo iš miesto išvykstančių asmenų 12,7 proc. (8 lentelė), o atvykusių į miestą asmenų skaičius padidėjo 4,6 proc. 2015 m. atvykstančių skaičius į Kėdainių miestą tris kartus viršija išvykstančių asmenų kiekį. Didžiausias išvykstančių asmenų kiekis užfiksuotas 2011 m. 512 asmenų, kas sudaro 24 proc. per 2011-2015 m. laikotarpį išvykstančių asmenų. Per minėtą laikotarpį išvyko 2108 asm. Didžiausias atvykusių asmenų skaičius užfiksuotas 2014 m. 1684 asm. arba 22 proc. visų per 2011-2015 m. atvykusių asmenų. Per laikotarpį atvyko į Kėdainių miestą 7511 asmenų. Neto migracija per 2011-2015 m. laikotarpį Kėdainių mieste siekia -5403 asm.

Lentelė 9. Šalies ir Kėdainių miesto gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes

2015	0-9	10-14	15-29	30-39	40-64	65 ir daugiau
Kėdainiai	2211	1246	4328	2862	9080	5082
Kauno apskritis	40547	17464	80607	51282	137310	80969
Lietuvos Respublika	200330	86446	379529	257163	678991	360154

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys

Pastebėtina, jog nuo 40 iki 64 m amžiaus grupės asmenų mieste yra daugiausiai - 9080 asm. arba 36,6 proc. visų gyventojų (9 lentelė). Tuo tarpu jaunimo nuo 15 iki 29 yra du kartus mažiau arba 17,4 proc., o jaunu žmonių nuo 30-39 m. amžiaus grupėje yra net tris kartus mažiau arba 11,5 proc. gyventojų, todėl galima daryti išvadą, jog jaunimo ir jauno darbingo amžiaus asmenys išvyksta į kitus miestus ar emigruoja į užsienį.

Lentelė 10. Kėdainių miesto gyventojų kaitos dinamika

Amžius	2011 m.			2014 m.			2015 m.			Pokytis (2011 – 2015 m.)
	Vyr.	Mot.	Iš viso:	Vyr.	Mot.	Iš viso:	Vyr.	Mot.	Iš viso:	
0 iki 9	1334	1219	2553	1319	1202	2521	1258	1190	2448	-105

10-14	785	720	1505	671	617	1288	651	595	1246	-259
15-29	2553	2504	5057	2385	2280	4665	2360	2232	4592	-465
30-39	1586	1825	3411	1395	1550	2945	1381	1481	2862	-549
40-64	4045	5209	9254	4084	5127	9211	4005	5075	9080	-174
65 ir daugiau	1631	2551	4182	1619	3405	5024	1651	3431	5082	+900
VISO:	11934	14028	25962	11473	14181	25654	11306	14004	25310	- 652

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys¹⁷

Nuo 2011 iki 2015 metų Kėdainių mieste labiausiai sumažėjo jaunų ir darbingo amžiaus asmenų (SI7). Asmenų nuo 15 iki 29 metų pokytis yra (-465) (10 lentelė), o asmenų nuo 30 m. iki 39 metų pokytis yra (-549). Galima daryti prielaidą, kad jauni asmenys išvyksta į kitus Lietuvos miestus ar kitas šalis ir nepasiliauka gyventi, dirbtį bei kurti Kėdainiuose. Tai reiškia, kad Kėdainių mieste mažėja asmenų, kuriančių pridėtinę vertę ir savo veikla generuojančių pajamas. Tačiau 65 ir daugiau metų amžiaus grupės pokytis per 2011-2015m. laikotarpį Kėdainių mieste (+900). Tai rodo Kėdainių miesto gyventojų senėjimo tendenciją (SI8).

1.3. Nedarbo situacija

Lentelė 11. Gyventojų nedarbas Lietuvoje

Metai	Laisvos darbo vietas, vnt.	Nedarbo lygis. proc. (pagal amžiaus grupes)				Bedarbiai, tūkst. (pagal amžiaus grupes)				Užinti gyventojai, tūkst.		
		Iš viso	15–24	15–64	55–64	Iš viso	15–24	15–64	55–64	15–24	15–64	55–64
2011	9 788	12,9	27,7	13,1	10,7	133,8	21,4	133,6	15,6	56,1	884,1	130,3
2013	10 696	9,5	18,7	9,7	8,4	97,7	14,9	97,3	13,3	64,8	909,8	144,7
2014	11 600	8,4	16,2	8,5	8,1	86,3	13,6	85,9	13,6	70,3	921,9	154,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys¹⁸

Kauno regionui būdingas santykinai neaukštas registruoto nedarbo lygis lyginant su Lietuvos vidurkiu, kuris nuo 2011 iki 2014 metų sumažėjo 30,5¹⁹ proc. ir 2014 m. siekė 10,7 proc. Kauno regione per minėtą laikotarpį registruoto nedarbo lygis sumažėjo 33,1 proc. ir 2014 m. siekė 8,9 proc., išsiskyrus Jonavos rajoną, kuris siekė 13,1 proc., arba 22,4 proc. Lietuvos vidurkio. Kėdainių mieste per 2011-2014 m. laikotarpį nedarbo lygis nuolatos mažėjo nuo 11,4 iki 8,3 proc. ir buvo mažesnis už šalies vidurkį (ST1). Jaunimo (15-24 m.) nedarbo lygis²⁰ Lietuvoje sumažėjo nuo 27,7 iki 16,2 arba 41,5 proc., o tuo tarpu Kauno apskritijoje sumažėjo nuo 24,3 iki 14,5 arba 40,3 proc. Kėdainių mieste jaunimo nedarbo lygis (žr. 12 lentelę) sumažėjo nuo 7,3 iki 5,0 arba 30,2 proc.

¹⁷Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2015m. internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles19>

¹⁸statistikos departamento duomenys, internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=a2cb0c8f-e9be-4cd0-993f-f05c9585e82a>

¹⁹Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2015m. internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=70e1de4f-fb99-42aa-b817-ce9bbc8ef1ea>

²⁰Lietuvos statistikos departamento duomenys, internetinė prieiga <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=a01727c3-008c-40c5-9194-1478d1db414d>

Kauno teritorinės darbo biržos ateinančių metų prognozėje²¹, darbo rinkos ypatumai Kauno regione nurodyta, kad didžiausi nedarbo lygio svyrapimai, priklauso nuo darbų sezoniškumo. Didžiausi nedarbo lygio svyrapimai išliks Kėdainių ir Raseinių rajonų bei Birštono savivaldybėse. Vasaros metu bedarbystė sumažėja, o šaltuoju metų laiku – išauga. Tokia situacija neigiamai įtakoja VVG teritorijos patrauklumą gyventi ir dirbt, nes vienos gyventojams trūksta nuolatinių, gerai apmokamų darbo vietų.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, užimtų gyventojų skaičius šalyje įvairiose amžiaus grupėse pasiskirstęs netolygiai. Pastebėta, jog jaunimo amžiaus grupės (15-24 m.) užimtų gyventojų skaičius (70,3 tūkst.) yra 2,2 karto mažesnis nei vyresnio amžiaus grupės (55-64 m.) užimtų gyventojų (154,9 tūkst.). Tai galima paaiškinti tuo, kad šios amžiaus grupės gyventojai yra labiausiai linkę emigruoti. Statistikos departamento duomenys rodo, šalyje per 2011-2014 m. laikotarpį augantį darbingo amžiaus asmenų užimtumą 4,3 proc. Jaunimo amžiaus grupės asmenų užimtumo didėjimo pokytis 25,3 proc., o vyresnio amžiaus grupės asmenų 18,9 proc. Didėjant žmonių užimtumui, padidėja pajamos, kyla pragyvenimo lygis, geriau patenkinami materialiniai poreikiai, daugiau lėšų galima skirti šalies gyventojų socialiniams, ekonominiams ir kultūriniam poreikiams tenkinti. Pastebėta, jog jaunimo ir kitų amžiaus grupių užimtų asmenų skaičiaus didėjimui įtakos turi laisvų darbo vietų padaugėjimas. 2011-2014 m. laisvų darbo vietų Lietuvoje padaugėjo 18,5 proc., o tuo tarpu Kėdainių mieste tik 14,1 proc. arba 4,4 proc. mažiau.

Lentelė 12. Darbo rinkos situacija Kėdainių mieste

Metai	2011	2013	2014
Nedarbo lygis (bendras)	11,4	9,4	8,3
Nedarbo lygis (moterų)	11,8	10,6	9,3
Nedarbo lygis (vyrų)	10,9	8,2	7,4
Jaunimo nedarbo lygis	7,3	4,8	5,0
Bedarbių skaičius	5396	6039	3915
Laisvos darbo vietas	2191	2463	2501

Šaltinis: Statistikos departamento duomenys²²

Nedarbo lygis šalyje 2014 m. buvo²³ 10,7 proc., Kauno apskrityje 10,3 proc. arba 0,4 proc. mažiau. Tuo tarpu Kėdainių mieste nedarbo lygis siekė tik 8,3 proc. arba 2,4 proc. mažesnis nei Lietuvoje. Lyginant statistinius nedarbo lygio pokyčius Kėdainių mieste, pastebėta, jog moterų nedarbo lygis (9,3 proc.) yra didesnis nei vyrų (7,4 proc.) - 1,9 proc., tačiau per 2011-2014 m. laikotarpį moterų nedarbo lygis (21 proc.) mažėja lėčiau nei vyrų (32 proc.). Bedarbystės tendencijos vienodai neigiamai veikia abiejų lyčių motyvaciją dalyvauti darbo rinkoje, mažina darbinę kvalifikaciją bei didina socialinę atskirtį ir su tuo susijusias ne tik pavienių asmenų, bet ir visos šeimos narių integracijos į visuomenę problemas (skurdo, socialinės įtampos, nusikalstamumo didėjimą). Nedarbo lygis daro įtaką socialiniam ekonominiam švietimo prieinamumui. Pastebėta, kad jautriausiai į neigiamus ekonominės aplinkos pokyčius reaguoja 15–24 m. amžiaus gyventojai, kurių lyginant su kitomis amžiaus grupėmis nedarbo lygis (žr. 11 lentelę) yra didžiausias (16,2 proc.).

²¹Internetinė prieiga <https://www.lrb.lt/TDB/Kaunas/DarboRinka/Documents/Darbo%20rinkos%20prognoze%202015/Prognoz%C4%97%202015%20Kauno%20TDB.pdf>

²²Lietuvos statistikos departamento duomenys, Internetinė prieiga, 2016 m. <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?id=1533&status=A>

²³Lietuvos statistikos departamento duomenys, Internetinė prieiga, <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=a8420233-67f0-4115-a703-8934c8263e54>

Darbo patirties stoka gali nulemti anksčiau minėtas priežastis, todėl siekiant didinti gyventojų užimtumo lygį, būtina ne tik mažinti nedarbo pasekmes, bet ir tikslingo diegti priemones, padedančias parengti jaunimą geriau atitinkantį darbo rinkos poreikius, įgijusį kuo daugiau praktinio darbo patirties.

Kauno teritorinės darbo biržos Kėdainių skyriaus pateikti duomenys apie esančių bedarbių skaičių, rodo mažėjimo tendencijas. 2011 m. buvo 5396 bedarbiai, o 2014 m. 3915 (-27,4 proc.). Stebima bedarbių mažėjimo tendencija, tačiau ji yra tolygi Lietuvos Respublikos teritorijos atžvilgiu. Per minėtą laikotarpį šalyje registruotų bedarbių skaičius sumažėjo – 35,5 proc. nuo 133 800 iki 86300. Tačiau įvertinus darbo rinkos situaciją Kėdainių mieste per 2011-2014 m. matome, jog bedarbių skaičius beveik du kartus viršija laisvų darbo vietų skaičių (SI9). 2011 metais Kėdainių mieste buvo įregistruotos 2191 laisvos darbo vietas, o 2014 m. - 2501.

Kauno teritorinės darbo biržos Kėdainių skyriaus duomenimis²⁴, daugiausiai laisvų darbo vietų Kėdainių mieste 2015m. III ketvirtyste buvo paslaugų sektoriaus darbuotojams ir kvalifikuotiems darbininkams: tarptautinių pervežimų vairuotojams, virėjams, pardavėjams. Taip pat buvo nurodyta kokios specialybės/profesijos paklausiausios ir kurių šiuo metu trūksta Kėdainių mieste tai: virėjai, siuvėjai, plataus profilio statybininkai, pardavėjai-kasininkai, šaltkalviai, suvirintojai, tarptautinių pervežimų vairuotojai, medkirčiai.

Ilgalaikis nedarbas turi įtakos emigracijai iš Kėdainių miesto ir didesniam piniginės socialinės paramos poreikiui. Ilgalaikėje perspektyvoje ilgalaikiai bedarbiai, tikėtina, gaus mažesnes pensijas ir dėl to didės lėšų poreikis paslaugoms finansuoti. Kita vertus, nedarbas salygoja mažesnį vartojimą ir mokesčių surinkimą, dėl to ateityje bus vis sunkiau surasti lėšų finansuoti socialines paslaugas.

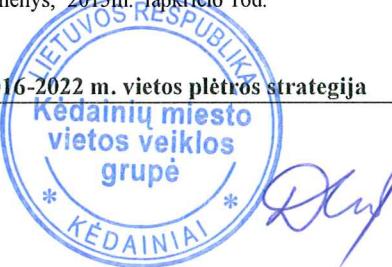
1.4. Socialinė situacija

Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus pateiktais duomenimis nustatyta, kad socialinę atskirtį patiriančių gyventojų Kėdainių mieste mažėja(13 lentelė). Skurdą patiriančių asmenų skaičius nuo 2224 asmenų (2011 m.) sumažėjo iki 1094 asmenų (2015 m.), pokytis (-930) arba 18,8 proc. mažiau (ST2).

Lentelė 13. Socialinė situacija Kėdainių mieste

Duomenys	2011 m.	2012 m.	2013m.	2014m.	2015 m.
Neįgalieji iš viso	3146	3189	3056	2800	2917
iš jų darbingo amžiaus	1604	1724	1671	1457	1534
Grįžę iš įkalinimo įstaigų, kuriems reikalingos tam tikros socialinės paslaugos	50	55	53	42	40
Iš vaikų globos namų išėjusių, pilnametystės sulaukusiu, asmenų skaičius	6	4	9	10	6
Nedirbantys darbingo amžiaus asmenys, prižiūrintys/slaugantys savo artimuosius	32	35	36	34	35
Skurdą patiriantys asmenys (iš viso)	2224	2135	1824	1375	1094
Asmenys norintys gauti pagalbą/socialines paslaugas namuose	134	141	141	140	142
Kompensacijas už komunalines paslaugas gaunančių asmenų sk.	6571	6383	5486	4668	3671
Pašalpas gaunančių asmenų skaičius	2224	2135	1824	1375	1094

²⁴Kauno teritorinės darbo biržos Kėdainių skyriaus el. p. patekti duomenys, 2015m. lapkričio 16d.

Socialinio būsto laukiančių asmenų/šeimų skaičius	417	477	507	546	547
Nestacionarių socialinių paslaugų poreikis (socialinė priežiūra): patenkintas/išviso	292/292	289/289	270/270	274/274	278/278
Stacionarių socialinių paslaugų poreikis: patenkintas/išviso	18/23	20/26	22/27	21/31	15/26

Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus el.p. pateiktí duomenys. 2015 m. lapkričio 18 d.

Pašalpų gavėjų, neįgaliųjų ir asmenų, norinčių gauti kompensacijas už komunalines paslaugas skaičius analizuojamu 2011-2015 m. laikotarpiu nuolat mažėjo. Pašalpų gavėjų skaičiaus pokytis nuo 2011 m.(2224 asmenys) iki 2015 m. (1094 asmenys), pokytis(-1130) arba 25,13 proc. mažiau. Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus darbuotojų nuomone, pašalpų gavėjų skaičius mažėja dėl sugriežtintos pašalpų skyrimo tvarkos, mažėjančio nedarbo ir mažėjančio Kėdainių gyventojų skaičiaus.

Neigaliųjų asmenų skaičiaus pokytis nuo 2011 m. iki 2015 m. yra (-229), arba 7,2 proc. mažiau (ST3). Norinčių gauti kompensacijas už komunalines paslaugas skaičiaus pokytis nuo 2011 m. iki 2015 m. yra (-2900), arba 43,52 proc. mažiau. Taip pat tolygiai mažėja asmenų, grįžusių iš įkalinimo įstaigų, kuriems reikalingos tam tikros socialinės paslaugos skaičius, tačiau jo pokyčiai nėra tokie ženklūs - nuo 2011 m. iki 2015 m. pokytis (-10), arba 10 proc. mažiau (ST4). Pastebėtina, jog visiškai nekinta vaikų, sulaukusiu pilnametystės, išėjusių iš globos namų, asmenų skaičius. 2011 m. buvo 6 vaikai, o 2015 m. taip pat 6 vaikai. Per minétą laikotarpį pastebimai daugėja asmenų, norinčių gauti pagalbą/socialines paslaugas namuose nuo 2011 m. iki 2015 m. pokytis (+8), arba 6 proc. daugiau (SI10). Taip pat sparčiai didėja socialinio būsto laukiančių asmenų/šeimų skaičius nuo 2011 m. iki 2015 m. pokytis (+130), arba 31,2 proc. daugiau.

Lentelė 14. Administraciniai pažeidimai Kėdainių mieste

Kėdainių miesto duomenys		2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m
Nusikalstamų veikų žinybinio registro duomenys						
Nusikalstamos veikos	Užregistruota	698	633	570	1029	592
	Ištirta:	368	377	357	708	286
	Iš jų: nepilnamečių	62	30	53	47	35
Sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai	Užregistruota	23	23	33	45	10
	Ištirta:	15	21	30	33	13
	Iš jų: nepilnamečių	2	1	1	3	1
Vagystės	Užregistruota	287	249	241	263	260
	Ištirta:	99	103	97	74	47
	Iš jų: nepilnamečių	33	18	22	19	21
Plėšimai	Užregistruota	19	16	13	19	17
	Ištirta:	13	9	6	12	12
	Iš jų: nepilnamečių	9	2	1	7	8
Nusikalstamos veikos padarytos viešose vietose	Užregistruota	141	112	101	146	101
	Ištirta:	89	77	67	72	57
	Iš jų: nepilnamečių	17	9	22	15	16
Administracinių teisės pažeidimų registro duomenys						
	Užregistruota	3916	3394	3858	3266	2891
	Iš jų: nepilnamečių	88	134	111	82	58

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamento prie LR Vidaus reikalų ministerijos el.p. pateikti duomenys, 2016 m. sausio 15 d.

Pastebėtina, jog 2011 - 2015 m. laikotarpiu Kėdainių mieste mažėja nusikalstamos veikos, vagysčių ir viešosios tvarkos pažeidimų, kuriuos įvykdo nepilnamečiai asmenys. Nepilnamečių asmenų įvykdytos nusikalstamos veikos sumažėjo nuo 62 iki 35 arba 53,2 proc. (ST5), o vagysčių sumažėjo nuo 33 iki 21 arba 36,4 proc.(14 lentelė). Labai svarbu yra laiku pastebėti neadekvatą greta esančių asmenų elgesį ir suteikti jiems pagalbą, ypač socialinės rizikos šeimose gyvenantiems nesimokantiems, nestudijuojantiems ir darbo neieškantiems vaikams, ir jaunuoliams, nes vėliau šie asmenys dažniausiai atsiduria tokiose rizikos grupėse, kurios reikalauja papildomos priežiūros. Tai yra vaikai, jaunuoliai įtraukiami į nusikalstamą veiklą, susurga priklausomybės ligomis ir kt. Todėl būtina didinti jų laisvalaikio užimtumą ar įvairių veiklų pagalba integruoti į visuomenę.

1.5. Tikslinės grupės.

Kėdainių miesto VVG vienos plėtros strategija skirta šioms miesto VVG teritorijoje gyvenančioms tikslinėms grupėms: senyviems ir vienišiems asmenims, žmonėms su negalia, vaikams iš socialinės rizikos šeimų ir jų šeimos nariams, nesimokantiems ir nestudijuojantiems jaunuoliams, bedarbiam, neaktyviems asmenims (jaunoms mamoms auginančioms vaikus iki trejų metų), o taip pat pabėgėliams ir kitiems, socialinę atskirtį patiriantiems asmenims.

Rengiant Kėdainių miesto VVG strategiją, atliktas VVG teritorijos gyventojų poreikių ir lūkesčių tyrimas, kuriamė respondentai įvardino šias pagrindines problemas: mažos gyventojų pajamos (45,5 proc. respondentų), socialinės atskirties augimas (41,6 proc. respondentų), nedarbas (32,6 proc. respondentų) ir gyventojų skaičiaus mažėjimas (32,6 proc. respondentų).

Senyvi, viešini asmenys Kėdainių mieste susiduria su emigracijos proceso padariniais: jaunimas ir jauni žmonės išvyksta gyventi ir dirbti į kitus miestus ar emigruoja į užsienį, palikdami vyresnio amžiaus šeimos narius gyventi vienus. Senjorų tarpe ypač aktualiai socialinės atskirties problema, kadangi likę vieni senyvi asmenys užsidaro namuose, nebedalyvauja miesto socialiniame, sociokultūriname gyvenime, prastėja jų psichologinė sveikata, pasireiškia depresija ir kitos ligos. Senyviems, vienišiems asmenims labiausiai trūksta sociokultūrinių užimtumo veiklų bei pagalbos namuose paslaugų. Dėl nuolatinės vienos gyventojų (e)migracijos mieste didėja socialinių paslaugų poreikis didėja, nes išvykus darbingo amžiaus asmenims nebelieka kam pasirūpinti negalią turinčiais ar garbaus amžiaus artimaisiais, tai reiškia, jog ateityje šiai amžiaus grupei teikiamų socialinių paslaugų poreikis neišvengiamai augs.

Žmonės su negalia neretai susiduria su integracijos į bendruomenę, sociokultūrinių užimtumo veiklų, ir verslumo skatinimo veiklų problemomis. Aktualiai socialinės atskirties problema, jiems labiausiai trūksta aktyvaus sporto ir laisvalaikio užimtumo veiklų, kultūrinių renginių, verslumo skatinimo veiklų, o taip pat nestacionarių ir gavėjų namuose teikiamų socialinių paslaugų.

Socialinės paslaugos Kėdainių rajone savivaldybės įstaigų teikiamos visoms gyventojų socialinėms grupėms, išskyrus: ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugas suaugusiems asmenims ir, vaikams su negalia ir, psichologinės bei socialinės reabilitacijos paslaugos²⁵. Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano ir Kėdainių rajono strateginio plėtros plano iki 2015 m. duomenimis, Kėdainiuose vis dar trūksta pagalbos

²⁵ Kėdainių rajono savivaldybės 2010 m. socialinių paslaugų planas. Internetinė prieiga: <http://www.socialinszemelapis.lt/index.php?89610677>

namuose ir nestacionarių socialinių paslaugų,²⁶(SI11). Socialinių globos namų teikiamos paslaugos Kėdainių rajone (iskaitant miestą, kuriame yra vaikų globos namai „Saulutė“) maksimalus lankytojų skaičius per dieną²⁷ – 175 asm., iš jų tik 109 asm. arba 62,3 proc. patenkinamas paslaugų poreikis, finansuojant savivaldybės lėšomis.

Kėdainių mieste veikia Kėdainių bendruomenės socialinis centras, jungiantis miesto socialines įstaigas, kuriose teikiamos tik įvairios bendrosios socialinės paslaugos: informavimo bei konsultavimo, nemokamo maitinimo, asmens higienos paslaugų organizavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne, transporto.2014 m. 14 asmenų, turinčių sunkią proto ir psichinę negalią, suteiktos dienos socialinės globos įstaigoje paslaugos²⁸, 17 asmenų, turinčių sunkią negalią, suteiktos dienos socialinės globos namuose paslaugos. Gyvenimo namų paslaugos asmenims, turintiems proto negalią, suteiktos 20 asmenų. Kėdainių mieste esančiamė dienos socialinės globos centre, Kėdainių bendruomenės socialinio centro Dienos socialinės globos padalinyje, maksimalus lankytojų skaičius per dieną²⁹ – 32, kurių paslaugos nėra visiškai finansuojamos savivaldybės lėšomis. Taip pat kitos socialinių paslaugų įstaigos, priklausančios Kėdainių rajono savivaldybei: pagalbos į namus tarnyba, Kėdainių bendruomenės socialinis centras, seniūnijos (teikiančios socialinės priežiūros paslaugas neigaliems ir senyvo amžiaus asmenims bei vaikams, augantiems socialinės rizikos šeimose) paslaugų poreikis³⁰ (maksimalus lankytojų skaičius per dieną) – 812 asmenų, o savivaldybės lėšomis finansuojama tik 216 asm. arba tik 26,6 proc. besikreipiančių asmenų patenkinamas poreikis.

Kėdainių mieste veikia viena vaikų, likusių be tėvų globos, socialinės globos įstaiga: Kėdainių vaikų globos namai „Saulutė“ Joje yra globojami³¹ 60 vaikų. Nuo 2015 m. sausio 1 d. pradėjo veiklą Kėdainių vaikų globos namų „Saulutė“ laikino apgyvendinimo įstaiga motinoms ir vaikams (20 vietų) bei vaikų dienos centras, kuriame gali lankytis iki 40 vaikų. Teikiamos paslaugos socialinės rizikos šeimoms. 2014 m. 259 socialinės rizikos šeimoms buvo teikiamos socialinių įgūdžių ugdomojo ir palaikymo paslaugos.

Vaikai, moksleiviai iš socialinės rizikos šeimų, ir jų šeimos nariai susiduria su ypač aktualiu vaikų, turinčių specialiųjų ugdomosi poreikiu, iš socialiai remtinų šeimų pažintiniu, kūrybiniu ir kt. gebėjimu ugdomu, kurių pagalba prasiplėstę pasaulio suvokimas, lavėtų vaizduotę, gerėtų bendravimo ir saugaus savarankiško gyvenimo įgūdžiai. Jų šeimų nariams (ir žmonėms su negalia) ypač trūksta žinių ir įgūdžių, kurių pagalba būtų kuriamas stiprus ugdomajų poveikį turinti aplinka vaikams su specialaisiais ugdomosi poreikiais.

Nesimokantys ir nestudijuojantys moksleiviai ir jaunuoliai iš socialinės rizikos šeimų susiduria su nepakankamu dalyvavimu visuomeninėje savanoriškoje veikloje. Mieste nėra

²⁶ Kėdainių rajono strateginis plėtros planas iki 2015m. internetinė prieiga:

http://www.elibrary.lt/resursai/DB/Regionai/Planai/Kaunas/Kedainiai_strateginis_planasI.pdf.

²⁷ Kėdainių rajono savivaldybės 2015 m. socialinių paslaugų planas. Patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 27 d. Nr. TS-57. Internetinė prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/l/legalAct/ba759120d6b111e4894f9bde45468d3f>

²⁸ Kėdainių rajono savivaldybės 2015 m. socialinių paslaugų planas. Patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 27 d. Nr. TS-57. Internetinė prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/l/legalAct/ba759120d6b111e4894f9bde45468d3f>

²⁹ Kėdainių rajono savivaldybės 2015 m. socialinių paslaugų planas. Patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 27 d. Nr. TS-57. Internetinė prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/l/legalAct/ba759120d6b111e4894f9bde45468d3f>

³⁰ Kėdainių rajono savivaldybės 2015 m. socialinių paslaugų planas. Patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 27 d. Nr. TS-57. Internetinė prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/l/legalAct/ba759120d6b111e4894f9bde45468d3f>

³¹ Kėdainių rajono savivaldybės 2015 m. socialinių paslaugų planas. Patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 27 d. Nr. TS-57. Internetinė prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/l/legalAct/ba759120d6b111e4894f9bde45468d3f>

A blue ink signature is written across the bottom right of the logo.

skatinama vaikų ir jaunimo iš socialiai remtinų šeimų įtrauktis į miesto kultūrinio gyvenimo planavimą, nesudarytos sąlygos neprofesionalaus ir mėgėjiško meno kūrybai ir saviraiškai. Ypač aktuali problema, jog mieste veikiantys sporto kompleksai (sporto salės ir stadionai) nėra atviri VVG teritorijoje gyventiems vaikams ir jaunimui iš socialios rizikos šeimų savaitgaliais ir mokinį atostogų metu, kuriuose būtų organizuojamos fizinio aktyvumo stiprinimo ir sporto stovyklos (SI12).

Ekonominis nestabilumas veikia visas socialinės rizikos grupes. Dalis socialiai pažeidžiamų gyventojų, neturėdami darbo bei pragyvenimo šaltinio, linkę ieškoti pragyvenimo šaltinio nusikalstamu būdu, ne išimtis ir nepilnamečiai asmenys. Šių nepilnamečių socializacija ir įtraukimas į socialinį gyvenimą ankstyvame laikotarpyje sprendžia keletą problemų iš karto – individu socializacijos problemą, savivaldybės būsimų socialinių išlaidų sustaupymą, taip pat būsimų nusikalstamų veikų žalos nebuvimą. Didžiausią nepilnamečių nusikaltimą dalį Kėdainių mieste sudaro vagystės ir viešosios tvarkos pažeidimai. Nepakankamas užimtumas, nuolatinės ir įdomios veiklos stoka sąlygoja, kad dalis nepilnamečių pasuka nusikalstamu keliu³². Per 2011-2015m. laikotarpį Kėdainių mieste stebima mažėjanti administracinių pažeidimų (nusikalstamos veikos) 26,2 proc. tendencija (žr. 14 lentelę). Viso per laikotarpį administracinių teisės pažeidimų Kėdainių mieste 2011m. užregistruota 3916, iš jų 88 arba 2,2 proc. įvykdita nepilnamečių, o 2015 m. užregistruota viso -2891 pažeidimai, iš jų 58 arba 2 proc. įvykdė nepilnamečiai.

Socialinę atskirtį patiriantys darbingi gyventojai (moterys auginančios vaikus iki 3 metų) ir bedarbiai susiduria su problema, jog iki šiol VVG teritorijoje nėra sprendžiamos socialinę atskirtį patiriančių, jaunų mamų, iškritusių iš švietimo sistemos ar(re)integracijos į darbo rinką problemos. O taip pat - nekvalifikotų, išsilavinimo, specialybės, profesijos neturinčių bei stokojančių motyvacijos mokytis ir dirbti, problemos. Dalis VVG teritorijos gyventojų susiduria su materialinių išteklių trūkumu, išsilavinimu, patiria diskriminaciją ar dėl kitų priežasčių negali palaikyti visuomenėje įprastų socialinių ryšių.

Rengiant VVG teritorijos strategiją, atliktas Kėdainių miesto seniūnijos gyventojų poreikių ir lūkesčių tyrimas rodo, jog net 28,16 proc. respondentų patiria psichologinį smurtą šeimoje ar darbe. Daugiausiai respondentų šeimoje ar darbe patiria psichologinį spaudimą ir patyčias, šmeižtą ir apkalbas, gąsdinimą bei fizinį, ekonominį ar panašų smurtą.

Socialinę atskirtį patiriantys pabėgėliai susidurs su socialinės integracijos problemomis, įvairiomis krizinėmis situacijomis, ar dėl kitų priežasčių negalės palaikyti visuomenėje įprastų socialinių ryšių. Kėdainių miesto seniūnijos gyventojų poreikių ir lūkesčių tyrimo rezultatai rodo, jog į Kėdainių miestą atvykę pabėgėliai susidurs su kalbos (52,6 proc. respondentų), kultūros skirtumų (papiročių, tradicijų, aprangos ir kt.) (46 proc. respondentų) ir darbo trūkumo (42,1 proc. respondentų) problemomis.

Kėdainių mieste esant neaukštam nedarbo lygiui vis dėlto susiduriama su kvalifikotų darbuotojų stygiumi, kurio negali patenkinti Kėdainių mieste gyvenantys gyventojai (žr. 12lentele) (SI13). Todėl būtinakurti ir tobulinti mokymosi visą gyvenimą sistemą ir skatinti kvalifikacijos kėlimą bei skatinti neformalaus švietimo ir papildomo užimtumo veiklos galimybes, kurios užkirstų kelią neigiamų socialinių reiškinii plitimui bei šalintų jų atsiradimo priežastis.

Ypač aktualios problemos yra bedarbių ir neaktyvių darbingų gyventojų užimtumui didinti skirtų neformalių iniciatyvų įgyvendinimas, siekiant pagerinti šių asmenų padėtį darbo rinkoje,

³²Informatikos ir ryšių departamento prie LR Vidaus reikalų ministerijos el.p. pateikti duomenys 2016 sausio 15 d.

potencialių darbdavių ir laisvų darbo vietų paieška, konsultavimas, mokymai būtini įsidarbinimui ar norint pradėti savarankišką veiklą.

Valstybės gyventojų užimtumo politika doro didelę įtaką darbo rinkai. VVG teritorijos gyventojų užimtumo problema yra sudėtinga, ją veikia daugybė ekonominį, socialinių, politinių ir kitokių veiksnių. Svarbiausias jos uždavinys – išlaikyti kuo didesnį gyventojų užimtumą, kiekvienam sudaryti galimybę užsidirbtį pragyvenimui. Esamas ekonominis išsvystymas (arba siaura specializacija) bei gyventojų koncentracija negali suteikti tokių darbo, verslo ir mokymo(-si) galimybių kaip kiti didieji šalies miestai. Nors Kėdainių miesto teritorijoje veikiančios aukšto produktyvumo pramonės įmonės, pasižymi konkurencingu atlyginimu, tuo pat metu ir kvalifikuotos darbo jėgos poreikiu, tačiau gali įdarbinti tik mažesniają gyventojų dalį.

Parengta Kėdainių miesto VVG vienos plėtros strategija siekiama pagerinti visų VVG teritorijos gyventojų tikslinių grupių vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti vienos bendruomenių socialinę integraciją, pasitelkiant vienos bendruomenių, verslo ir vienos valdžios ryšius.

2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLÉTROS STRATEGIJA, ANALIZË

Atliekant miesto VVG teritorijos vystymosi poreikių ir galimybių analizę buvo vykdyta vienos gyventoju anketinė apklausa bei įvairių tyrimų, dokumentų analizė ir sintezė, lyginamoji analizė bei sisteminimas. Anketinio tyrimo metu buvo nustatyti miesto VVG teritorijos gyventoju poreikiai, problemos su kuriomis jie susiduria, išsiaiškintos sritys į kurias siūloma investuoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas ir kitas pritraukiamas investicijas, veiklos, kurių galėtų imtis miesto VVG teritorijoje veikiančios įvairios įstaigos bei organizacijos, gyventojų požiūris į asmeninio verslo kūrimą (3priedas).

Didžiausią įtaką miesto VVG teritorijos socialinei, ekonominei ir demografinei būklei daro šie veiksnių: gyventojų skaičius, darbingo amžiaus gyventojų skaičius, nedarbo lygis, užimtumo lygis ir ekonominės veiklos įvairovė.

2.1. Ekonominė situacija. Kėdainių, kaip ir viso Kauno regiono stiprybė - patogi geografinė padėtis (centrinė šalies dalis). Silpnybės: mažejantis gyventojų skaičius, kurio pagrindinės priežastys yra neigama natūrali gyventojų kaita bei neigama neto migracija; mažas ekonominis aktyvumas (mažai mažų ir vidutinių įmonių). Dėl mažėjančios vaikų dalies ir didėjančio medianinio gyventojų amžiaus artimiausiu metu darbingo amžiaus gyventojų dalis gali pradėti mažėti, to pasėkoje, ilguoju laikotarpiu ūkio sektoriams, kurie yra imlūs nespecializuotai darbo jėgai, sumažės darbo jėgos pasiūla, o paslaugų sektoriui – vartotojų skaičius. Mažas ekonominis aktyvumas lemia tai, kad Kauno regiono (kartu ir Kėdainių r.) socialinė ir ekonominė situacija, lyginant su kitų regionų (rajonų) yra labiau jautri išorės grėsmėms. Numatoma, kad privatusis vartojimas ir toliau nuosekliai augs, nes namų ūkių gaunamas pajamas gausins kylantis darbo užmokestis ir didesnis užimtumas bei kartu remiamasi prielaida, jog prastėjant šalies demografinei situacijai, bendrojo vidaus produkto augimas, darbui imilių sektorių plėtros sąskaita, gali ženkliai sulėtėti.

Patogi Kėdainių rajono geografinė padėtis XX a. 6-7 dešimtmeciuose sudarė prielaidas Kėdainiamsapti svarbiu pramonės centru. Pramoninio miesto vardą Kėdainiai išlaikė iki šių dienų. Miesto VVG teritorijoje veikiančios įmonės (AB „Lifosa“, AB „NordicSugar Kėdainiai“, AB „Kėdainių grūdai“, UAB „Norfos mažmena“, UAB „Daumantai LT“, UAB „Vikeda“, UAB „Kėdainių duona“, UAB „Progresas“, UAB „K2 LT“) yra pagrindiniai vienos gyventojų darbdaviai. Sėkmingam ekonominiam VVG teritorijos vystymuisi didelė reikšmė turi esami žmogiškieji ištakliai, jų panaudojimas ir situacija darbo rinkoje, kuri salygoja spartesnį ekonominį vystymąsi regione. Dirbančių skaičiaus mažėjimas didele dalimi yra susijęs su neoficialios darbo rinkos įsigalėjimu ne tik regione, be ir šalyje. Daugelis darbo netekusių žmonių dirba nelegaliai, nemoka valstybei mokesčių. Tuo pačiu jie nėra aprūpinti net minimaliomis socialinėmis garantijomis. Vietos darbdaviai teigia, kad galėtų įsteigtį daugiau naujų darbo vietų, tačiau nėra reikalingos kvalifikacijos specialistų (SI13). Jaunimas, baigęs mokslus, stengiasi įsidarbinti didžiuosiuose šalies miestuose.

2.2. Gyventojų skaičius VVG teritorijoje. Lietuvos statistikos departamento duomenimis gyventojų skaičius VVG teritorijoje nuolatos mažėja: 2011 m. pradžioje VVG teritorijoje gyveno 27732 gyventojai, 2014 m. pradžioje 26749 gyventojai (pokytis -983), arba 3,6 proc. mažiau. Tuo tarpu

Lietuvoje gyventojų nuo 2011 m. iki 2014 m. sumažėjo 4,8 proc., o Kauno apskrityje 2,4 proc., t. y. 1,5 karto mažiau nei VVG teritorijoje. 2015 m. liepos 1 d. duomenimis gyventojų mažėjimo tendencija išliko ir gyventojų skaičius VVG teritorijoje sumažėjo iki 26448. Gyventojų skaičiaus mažėjimą salygojo emigracija ir neigiamas gyventojų prieaugis.

2014 m. (2015 m. pradžios) duomenimis, didžiausių gyventojų dalį (36 proc.) VVG teritorijoje sudarė asmenys nuo 40 iki 64 m. amžiaus, o 65 m. ir vyresni – 20 proc. Bendrai sudėjus šias grupes susidaro 56 proc. asmenų, kuriuos per artimiausius 15-20 metų turės išlaikyti asmenys nuo 15 iki 39 m. amžiaus, sudarantys 29 proc. visų VVG teritorijos gyventojų.

Nuo 2011 iki 2014 metų miesto VVG teritorijoje labiausiai sumažėjo jaunų ir darbingo amžiaus asmenų. Galima daryti prielaidą, kad jauni asmenys išvyksta į kitus Lietuvos miestus ar kitas šalis ir nepasilieka gyventi, dirbtį bei kurti VVG teritorijoje. Tai reiškia, kad VVG teritorijoje mažėja asmenų kuriančių pridėtinę vertę ir savo veikla generuojančių pajamas.

Remiantis Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus pateiktais 2011 – 2014 m. laikotarpio duomenimis miesto VVG teritorijoje nustatytas socialinę atskirtį ir skurdą patiriančių bei pašalpas gaunančių asmenų (38,17 proc.) bei neigaliųjų asmenų (11 proc.) skaičiaus mažėjimas.

VVG teritorijoje iš dalies blogėja socialinės rizikos šeimų ir vaikų, augančių tokiose šeimose, situacija. Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Vaikų teisių apsaugos skyriaus duomenimis 2011 m. VVG teritorijoje buvo 79 socialinės rizikos šeimos, o 2014 m. jų skaičius išaugo iki 97 (pokytis +18) (SI14), tačiau socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius nuo 147 (2011 m.) sumažėjo iki 125 (2014 m.). Pokytis -22.

Pažymėtina, jog net 68,42 proc. VVG teritorijos gyventojų tyrimo (anketinės apklausos) respondentų nurodė, kad Kėdainių mieste trūksta specialiosios socialinės priežiūros paslaugų, teikiamų socialinę atskirtį patiriantiems asmenims (SI15). Kitas stipriai jaučiamas ir respondentų išsakytas trūkumas (66,05 proc.) – verslumo mokymų paslaugos bei konsultacijos verslo pradžiai ir plėtrai.

VVG teritorijos gyventojų tyime (anketinėje apklausoje) esminėmis problemomis buvo įvardintos mažos gyventojų pajamos, socialinės atskirties augimas, nedarbas ir gyventojų skaičiaus mažėjimas. Tai iliustruoja ir socialinės analizės rezultatai. Visuomenės senėjimo tendencijos turi didelę įtaką socialinių paslaugų teikimo, senyvo amžiaus ir savimi negalintiems pasirūpinti asmenims, poreikio augimui. Socialinių paslaugų poreikis taip pat didėja ir dėl nuolatinės VVG teritorijos gyventojų emigracijos, nes išvykus darbingo amžiaus asmenims nebelieka kam pasirūpinti negalią turinčiais ar garbaus amžiaus artimaisiais. VVG teritorijos gyventojų poreikių tyime taip pat nurodoma, kad viena iš prioritetinių sričių, kuri turėtų būti finansuojama Europos Sąjungos lėšomis, yra paslaugų, vyresnio amžiaus žmonėms ir neigaliiesiems, plėtra. Socialinės analizės duomenys taip pat rodo, kad yra daug asmenų, kuriems reikia vienokių ar kitokių socialinių paslaugų.

Kauno teritorinės darbo biržos Kėdainių skyriaus duomenimis 2011 m. miesto VVG teritorijoje bendras (vyrų ir moterų) nedarbo lygis siekė 11,4 proc. 2014 m. šis rodiklis sumažėjo iki 8,3 proc. Šis rodiklis buvo labai artimas 2014 m. Kauno regione registruotam (8,5 proc.) nedarbo lygiui. Lyginant Kėdainius visos Lietuvos mastu, 2014 metais registruoto nedarbo lygis siekė 9,5 proc., o 2011–2014 metais sumažėjo 27,5 proc. Bedarbių skaičius Kėdainių miesto VVG teritorijoje nuo 2011 m. (5396) iki 2014 m. (3915) sumažėjo 1481 asmenimis. Tai rodo, jog bedarbių mažėjimo tendenciją, tačiau tuo tarpu

Lietuvos Respublikoje šie procesai vyksta kur kas sparčiau. Lietuvoje užfiksuotas registruotų bedarbių skaičius atitinkamu laikotarpiu sumažėjo net 30 proc. (nuo 247200 iki 173000).

2.3. Verslo situacija VVG teritorijoje. Analizuojant VVG teritorijos gyventojų užimtumą, socialinę gerovę bei tarpusavio bendradarbiavimą būtina įvertinti dirbančiųjų smulkojo ir vidutinio verslo, pramonės bei stambaus verslo subjektuose pokytį. Nuolat tobulinama teisinė bazė, reglamentuojanti verslo subjektų veiklą, visuomenės informavimas apie smulkojo ir vidutinio verslo pradmenis bei kita laisvai prieinama informacija paskatina vis daugiau gyventojų užsiimti smulkuoju ir vidutiniu verslu arba dirbtį pagal individualiosios veiklos pažymą ar verslo liudijimą (ST6) (15 lentelė).

Lentelė 15. Savarankiškai dirbančių asmenų skaičius

Pavadinimas	Savarankiškai dirbančių asmenų pagal verslo liudijimą skaičius			Savarankiškai dirbančių asmenų pagal individualios veiklos pažymą skaičius		
	2011 m.	2015 m.	Pokytis vnt./proc.	2011 m.	2015 m.	Pokytis vnt./proc.
Birštono sav.	173	247	74/42,77	79	110	31/39,24
Kauno m. sav.	9537	10260	723/7,58	5794	11202	5408/93,34
Jonavos r. sav.	1004	1203	199/19,82	566	1130	564/99,65
Kaišiadorių r. sav.	613	633	20/3,26	327	607	280/85,63
Kėdainių r. sav.	1053	1208	155/14,72	660	1144	484/73,33
Prienų r. sav.	710	883	173/24,37	283	565	282/99,65
Raseinių r. sav.	845	1004	159/18,82	239	542	303/126,78

Šaltinis: Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenys³³

Lentelėje pateikti skaičiai rodo, jog Kėdainių r. sav. teritorijoje savarankiškai pagal verslo liudijimą dirbančių asmenų skaičius 2015 m., lyginant su 2011 m., išaugo 14,72 proc. Ši skaičių lyginant su kitų Kauno apskrities savivaldybių duomenimis matoma, jog Kėdainių r. savivaldybė pagal ši rodiklį užima 5 vietą iš 7. Ją lenkia Birštono (42,77 proc.), Prienų rajono (24,37 proc.), Jonavos rajono (19,82 proc.) ir Raseinių rajono (18,82 proc.) savivaldybės.

Analizuojant savarankiškai dirbančių asmenų pagal individualios veiklos pažymą skaičių išryškėja, jog Kėdainių r. sav., lyginant su kitomis Kauno apskrities savivaldybėmis, yra dar nepalankesnėje situacijoje (SI16). Lenkiamas tik Birštono savivaldybė (39,24 proc.). Kėdainių r. savivaldybėje atitinkamu laikotarpiu fiksuojamas 73,33 proc. savarankiškai dirbančių asmenų pagal individualios veiklos pažymą skaičiaus augimas. Absoliuti lyderė - Raseinių r. sav. (126,78 proc.), nuo kurios neženkliai atsilieka Prienų, Jonavos (99,65 proc.) rajonų, Kauno miesto (93,34 proc.) savivaldybės.

Įvertinus pateikiamus skaičius, kurie rodo, jog Kėdainių rajono savivaldybė Kauno apskrities mastu užima 5-6 vietą iš 7 (pagal savarankiškai dirbančių su verslo liudijimais ar individualios veiklos pažymomis asmenų skaičių), galima daryti prielaidas, jog VVG teritorijoje nėra sudaromos pakankamos sėlygos fizinių asmenų verslumui. VVG teritorijos gyventojams trūksta gebėjimų, reikalingų verslo kūrimui ir tolimesniams jo plėtojimui, todėl jiems būtinės teorinės bei praktinės žinios verslo vykdymo klausimais, kurias galėtų suteikti konsultavimo paslaugas teikiančios įmonės, mentoriystė „verslas verslui“ ar kitos neformalios iniciatyvos. Pradedant savo verslą nė kiek nemažiau aktualu yra ir pagrindinių priemonių, įrangos, be kurios neįmanoma pradėti vykdyti veiklos, įsigijimas.

³³<https://www.vmi.lt/search/browse?q=verslo+liudijimai&fq=scopeGroupId%3A%22VM1%22>

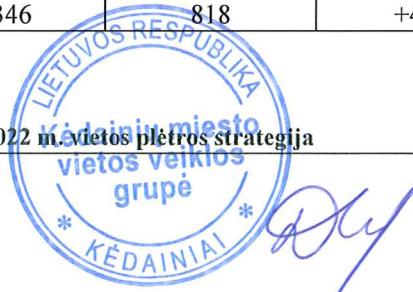
Kėdainių rajono savivaldybėje yra įsteigtas Smulkiojo verslo rėmimo fondas, kurio lėšos yra naudojamos verslo rėmimo sistemai kurti; paramai naujoms smulkiojo verslo įmonėms, steigiančioms darbo vietas, teikti; veikiančių rajono įmonių potencialui išsaugoti; sukurtoms darbo vietoms išsaugoti; verslo plėtros ir investicijų pritraukimui skatinti. Pagrindinės fondo paramos formos: 1) lengvatinės paskolos (beprocentės) ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui; 2) palūkanų kompensacijos, kai rajono savivaldybė įsipareigoja iš fondo lėšų smulkiojo verslo subjektams padengti metų palūkanų dalį (iki 1 metų); 3) seminarų, specialių mokymo kursų išlaidų konsultavimo firmoms, teikiančioms paslaugas smulkiojo verslo įmonėms (fiziniams asmenims), padengimas. Parama teikiama smulkiojo verslo subjektams, t. y. mažoms įmonėms (tarp jų ir mikro įmonėms) bei fiziniams asmenims, įstatymu nustatyta tvarka turintiems teisę verstis savarankiška komercine, gamybine arba profesine ir kita panašaus pobūdžio veikla, iškaitant tą, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą (verslo liudijimo galiojimo laikotarpiu), ar vykdantiems individualią veiklą. Tačiau nė viena paramos forma nėra teikiama neaktyviems darbingiemis asmenis, kuriems trūksta neformalaus švietimo paslaugų (SI16) bei neteikiama parama priemonių verslo pradžiai įsigijimui (SI17).

Analizuojant Lietuvos statistikos departamento informaciją apie situaciją šalyje ir lyginant ją su Kauno apskrities Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktais VVG teritorijos duomenimis, matomas ženklus skirtumas tarp smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų skaičiaus augimo šalyje ir miesto VVG teritorijoje. Lietuvos Respublikoje 2011 m. tokio tipo verslo subjektų buvo 62586 vnt., 2014 m. – 76076 vnt. Teigiamas pokytis siekia 21,5 proc. VVG teritorijoje augimas taip pat fiksuojamas, tačiau jis yra daugiau nei keturis kartus mažesnis ir siekiantis tik 5,12 proc. (2011 m. – 722 vnt., 2014 m. – 759 vnt.) (SI18).

VšĮ Kėdainių turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis miesto VVG teritorijoje 2011 m. įsteigtos 34 naujos įmonės, 2012 m. – 37, 2013 m. – 31 ir 2014 m. – 39 (ST7). Kėdainių r. sav. veikiančios VšĮ Kėdainių turizmo ir verslo informacijos centras vienas iš tikslų - teikti informaciją, konsultacijas ir mokymo paslaugas bei praktinę pagalbą smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams. Naujai įsteigtiems verslo subjektams padėti įsikurti, plėtoti veiklą ir prisitaikyti prie kintančių rinkos sąlygų, didinti konkurencingumą ir veiklos efektyvumą. Istaiga tikslo siekia šiomis priemonėmis (16 lentelė): skatinamas naujų verslo įmonių steigimas; skleidžiama informacija ir kuriamas konsultavimo ir turizmo informavimo sistema, nuolat atnaujinant istaigos duomenų bazę, internetinį puslapį; plėtojamas bendradarbiavimas su Kauno teritorines darbo biržos Kėdainių skyriumi.

Lentelė 16. Kėdainių turizmo ir verslo informacijos centro vykdomos verslumo skatinimo veiklos

Priemonės/veiklos	2011 m.	2014 m.	Pokytis, vnt./proc.
Konsultacijos. Iš jų:			
1. Pagal Kėdainių r. savivaldybės finansuojamą programą:			
▪ žmonių skaičius	190	130	-60
▪ valandų skaičius	231,5	100	-131,5
2. Pagal įgyvendinamą projektą*:			
▪ įkurtų ir konsultuotų įmonių skaičius	20	15	-5
▪ konsultacijos val.	346	818	+472

Mokymai:			
• mokymų skaičius	6	0	-6
■ žmonių skaičius	79	0	-79
■ valandų skaičius	42	0	-42
Sklaidos renginiai:			
■ renginių skaičius	4	nėra duomenų	---
■ valandų skaičius	16	25	+9
■ žmonių skaičius	64	118	+54

Saltinis: VšĮ Kėdainių turizmo ir verslo informacijos centras³⁴

*2011 m. VšĮ Kėdainių TVIC vykdė projektą „Pradedančiųjų verslininkų konsultavimo ir biuro paslaugos“, 2014 m. – „Pradedančiųjų verslininkų konsultavimas (jaunimui iki 30 m.)“.

Lyginant šios organizacijos 2011 m. ir 2014 m. veiklos ataskaitas matomas ženklus konsultacijų, pagal rajono savivaldybės finansuojamą programą, mažėjimas. Be to, pateikti duomenys rodo, kad 2014 m. buvo atsisakyta organizuoti mokymus asmenims, norintiems pradeti ar plėtoti verslą (SI19). Teigiami pokyčiai fiksuojami tik konsultuojant jaunus (iki 30 m. amžiaus) asmenis bei organizuojant sklaidos renginius. Išanalizavus pateikiamas VšĮ Kėdainių turizmo ir verslo informacijos centras veiklos ataskaitas galima daryti prielaidas, kad šios organizacijos veikla apima tik nedidelę miesto VVG teritorijos gyventojų dalį ir yra būtinės papildomos priemonės, įtrauktos į miesto vietas plėtros strategiją ir skirtos vietas bendruomenės narių verslumo skatinimui, pagalbai pradedant asmeninį verslą.

2.4. Socialinė parama ir socialinės paslaugos teikiamos įvairioms socialiai pažeidžiamoms vietas gyventojų grupėms. Šių paslaugų teikimą administruoja Kėdainių rajono savivaldybės Socialinės paramos skyrius. Jo funkcijos: analizuoti socialiai remtinų asmenų būklę, organizuoti gyventojų aprūpinimą gyvenamosiomis patalpomis, apskaičiuoti ir skirti piniginę socialinę paramą ir išmokas, užtikrinti pašalpų ir kompensacijų išmokėjimą, organizuoti asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymą, dalyvauti planuojant savivaldybės investicines programas socialinės apsaugos srityje ir t.t.

Vietos plėtros strategijos rengimo metu, t.y. viešų susitikimų metu, analizuojant miesto VVG vykdytos anketinės apklausos, rajono savivaldybės atliktu tyrimu rezultatus ir kt., nustatyta, kad potencialą spręsti vietas gyventojų užimtumo bei socialinės įtraukties problemas VVG teritorijoje turi savanorystė, bendruomeninės iniciatyvos ir partnerystė.

Miesto VVG teritorijoje 2015 m. duomenimis buvo registratoruotos 149 įvairių sričių nevyriausybinės organizacijos (4 priedas). Jų apimamos veiklos ir tikslinės sritys: vaikai ir jaunimas, sveikatos stiprinimas, socialinė pagalba ir globa, bendruomenių narių interesų atstovavimas ir tikslų įgyvendinimas, sportas, kultūra, tautinės bendruomenės, švietimas, pilietinės iniciatyvos ir t.t.(17 lentelė).

Lentelė 17. VVG teritorijoje registratoruotos nevyriausybinės organizacijos

Eil. Nr.	Organizacijos tipas/veiklos sritis	Organizacijų skaičius, vnt.	Dalis bendrame organizacijų skaičiuje, proc.
1.	Vaikai ir jaunimas	15	10,07
2.	Kultūra	17	11,41
3.	Tautinės bendruomenės	4	2,68

³⁴<http://www.kedainiutvic.lt/20101/apie-mus/apie-centra/veiklos-ataskaita.html>

4.	Bendruomeninė veikla	7	4,70
5.	Žmogaus teisių/lygių galimybių apsauga	1	0,67
6.	Švietimas, pilietinės iniciatyvos	13	8,72
7.	Sveikatos stiprinimas, socialinė pagalba ir globa	19	12,75
8.	Sportas	45	30,20
9.	Verlas/vartotojai	5	3,36
10.	Bendri interesai/ideologijos	17	11,41
11.	Medžiotojai	6	4,03

Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos duomenys

Iš 149 nevyriausybinio sektoriaus organizacijų 35 (23,49 proc.) organizacijos tiesiogiai ar bent iš dalies savo veiklą orientuoja į VVG vienos plėtros strategijos tikslines grupes (socialinę atskirti patiriančius gyventojus, bedarbius ir neaktyvius darbingus gyventojus ir jų šeimų narius) (žr. 18 lentelę)(ST8).

Lentelė 18. VVG teritorijoje veikiančios NVO, kurių veikla orientuota į VPS tikslines grupes

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Bendras organizacijos narių skaičius/Aktyviai dalyvaujančių organizacijos veikloje narių skaičius, asm.	Savanorių, nepriklausančių organizacijai, tačiau dalyvaujančių jos veikloje, skaičius, asm./ Savanorių poreikis
1.	Viešoji įstaiga „Laiptai į viltį“ (veikla orientuota į vaikus ir jaunimą)	127/127 (3 iš soc. rizikos šeimų)	3/3
2.	Labdaros ir paramos fondas „Tavo svajonė“ (veikla orientuota į vaikus ir jaunimą)	18/18 (3 iš soc. rizikos šeimų)	1/1
3.	Kėdainių policijos centras (veikla orientuota į vaikus ir jaunimą)	15/15 (10 iš soc. rizikos šeimų)	2/1
4.	Asociacija „Kėdainių bendruomenė“	40/20	-/-
5.	Asociacija Kėdainių senamiesčio bendruomenė	38/10	-/-
6.	Asociacija „Babėnų bendruomenė“	36/10	-/-
7.	Kėdainių miesto vienos veiklos grupė	17/16	-/-
8.	Keleriškių bendruomenės centras	60/10	-/-
9.	Bartkūniškių bendruomenės centras	20/5	-/-
10.	Viešoji įstaiga „Positivevibe“	5/3	-/-
11.	Kėdainių trečiojo amžiaus universitetas (TAU)	180/100	6/8
12.	Trečiojo amžiaus universiteto Kauno apskrities filialo Kėdainių humanitarinių ir socialinių mokslų fakultetas	110/70	10/14
13.	Kėdainių moterų LIONS klubas	21/18	5/7
14.	Kėdainių rajono motinystės mokykla	40/5	-/-
15.	Kėdainių rajono centrinės ligoninės vaikų astmos klubas „Astmutis“ (veikla orientuota į neigaliuosius)	30/5	-/1
16.	Kėdainių rajone sergančiųjų cukralige klubas „Diabetas“ (veikla orientuota į neigaliuosius)	30/10	-/2
17.	Kėdainių vaikų ir jaunimo diabeto klubas „Cukrinukas“ (veikla orientuota į neigaliuosius)	4/3	-/-
18.	Kėdainių rajono moterų krizių centras	5/5	1/3
19.	Kėdainių sveikuolių klubas	22/8	-/-
20.	Kėdainių samariečių bendrija	56/25	3/6
21.	Labdaros ir paramos fondas „Viltis Vikonda“	10/8	5/5
22.	Kėdainių rajono neigaliųjų draugija (veikla orientuota į neigaliuosius)	950/360	10/15
23.	Kėdainių rajono paraplegikų asociacija (veikla orientuota į neigaliuosius)	94/40	-/3
24.	Kėdainių rajono sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija (veikla orientuota į neigaliuosius)	50/20	1/5
25.	Lietuvos kurčiųjų draugijos Kauno teritorinės valdybos Kėdainių pirminė organizacija (veikla orientuota į neigaliuosius)	107/80	-/3
26.	Viešoji įstaiga Kauno ir Marijampolės regionų aklylių centras (veikla orientuota į neigaliuosius)	120/20	-/2
27.	Surikusio intelekto žmonių globos bendrija „Kėdainių viltis“ (veikla orientuota į neigaliuosius)	158/40	2/5
28.	Kėdainių rajono gausių šeimų bendrija	100/10	-/-
29.	Lietuvos raudonojo kryžiaus draugijos Kėdainių skyrius	10/4	-/5
30.	Viešoji įstaiga „Sporto perspektyvos“	3/3	-/-
31.	Bendruomenės iniciatyvų centras	12/12	5/5
32.	Asociacija „Šeimos klubas“	35/30	-/-

33.	Kėdainių miesto brandaus amžiaus žmonių klubas „Rudenėlis“(<i>veikla orientuota į senjorus</i>)	80/50	-/2
34.	Klubas „Branda“(<i>veikla orientuota į senjorus</i>)	75/30	-/2
35.	Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos Kėdainių rajono skyrius(<i>veikla orientuota į senjorus</i>)	140/80	2/4
Iš viso:		2818/1270	56/102

Šaltinis: Sudaryta pagal nevyriausybinių organizacijų pateiktus duomenis

Iš pateiktų skaičių matoma, jog vienų organizacijų nariai aktyviai dalyvauja jų veikloje, kitų – pasyviau. Imant bendrą visų organizacijų narių skaičių (2818 asm.) ir lyginant jį su aktyviai dalyvaujančių asmenų skaičiumi (1270 asm.) suskaičiuojama, jog nevyriausybinių organizacijų narių aktyvumas siekia 45,07 proc. Savanorių, nepriklausančių organizacijoms, tačiau dalyvaujančių jų veikloje skaičius (56 asm.) akivaizdžiai rodo, koks menkas yra vietas bendruomenės narių įsitrukimas į savanorišką veiklą. Tam įtakos gali turėti tiek ir asmeninės priežastys, motyvacijos stoka, tiek ir per menkas nevyriausybinių organizacijų darbas, siekiant įtraukti savanorius į savo organizacijų veiklas. Realus savanorių poreikis nevyriausybinio sektoriaus organizacijose yra dvigubai didesnis, esami savanoriai šiuo metu sudaro 54,90 proc. reikiama savanorių skaičiaus (SI20).

Miesto VVG teritorijoje veikia šios socialines paslaugas teikiančios įstaigos: Kėdainių bendruomenės socialinis centras ir Kėdainių vaikų globos namai „Saulutė“. Bendruomenės socialiniame centre yra trys padaliniai: pagalbos namuose, socialinių paslaugų neigaliems ir paslaugų socialinės rizikos asmenims. Centras teikia Kėdainių miesto seniūnijos neigaliems bei pensinio amžiaus žmonėms pagalbos į namus paslaugas, teikia dienos socialinės globos paslaugas suaugusiems asmenims su negalia dienos centre bei klientų namuose; teikia Kėdainių miesto seniūnijos socialinės rizikos šeimoms bei asmenims socialinės priežiūros paslaugas ir vykdo kitas funkcijas, nurodytas Kėdainių bendruomenės socialinio centro nuostatuose. Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus duomenimis 2011 m. miesto VVG teritorijoje buvo 134 asmenys, norintys gauti pagalbą/socialines paslaugas namuose. Atitinkamai 2014 m. tokį asmenų skaičius buvo 140 (SI21). Šio skyriaus pateikti duomenys taip pat rodo, kad VVG teritorijoje nėra pilnai patenkinamas ir stacionarių socialinių paslaugų poreikis: 2011 m. iš 23 prašymų patenkinta 18 (78,26 proc.), 2014 m. iš 31 prašymo patenkintas 21 (67,74 proc.).

Vaikų globos namų „Saulutė“ patalpose veikia vaikų dienos centras ir laikino apgyvendinimo namai motinoms ir vaikams. Dar trys vaikų dienos centralai, kartu su jaunimo atviromis erdvėmis, veikia šiose nevyriausybinėse organizacijose: Labdaros ir paramos fondas „Tavo svajonė“, VšĮ „Laiptai į viltį“, Kėdainių policijos centras. Kėdainių suaugusiuju ir jaunimo mokymo centre yra įkurta ketvirta VVG teritorijoje veikianti atvira jaunimo erdvė. Atvirose jaunimo erdvėse neformaliojo švietimo užsiėmimai vykdomi tuo laiku, kai kitose ugdymo įstaigose veikla nebevyksta (vakarais, savaitgaliais). Tai vietas, kurios skirtos Kėdainių miesto jaunimui, turinčiam mažiau galimybių, lyginant su jų bendraamžiais, efektyviai dalyvauti formaliajame ir neformaliajame ugdyme (ST8).

Vaikų dienos centruose siekiama sudaryti sąlygas prasmingam Kėdainių miesto vaikų, ypatingai turinčių užimtumo problemų, esančių iš šeimų, kuriose vyrauja bedarbystė, girtavimai, skurdas, emocinis ir fizinis smurtas, socialinių įgūdžių ir žinių trūkumas bei nepakankamas dėmesys vaikams, laisvalaikiui.

Atvirose jaunimo erdvėse/vaikų dienos centruose būtina vykdyti veiklas, nukreiptas į mažiau galimybių turinčius, kitoje prasmingoje veikloje nedalyvaujančius vaikus bei jaunimą, kurios būtų skirtos jų užimtumui ir saviraiškai, socialinių įgūdžių ugdymui (si), įsitraukimui į visuomeninę veiklą.

Šios, aukščiau minėtos įstaigos bei organizacijos, pagal galimybes vykdo joms priskiriamas funkcijas, tačiau nuolatos susiduria su tokiomis problemomis, kaip lėšų stoka, žmogiškujų ištaklių (savanorių) trūkumas, veiklai nepritaikytos būtinės sąlygos ir kt., kurios užkerta kelią organizacijų veiklos plėtrai, užimtumo veiklų įvairinimui, jose besilankančių vaikų/jaunimo skaičiaus didinimui. Pažymėtina, jog viešujų susitikimų metu šioje srityje dirbančių nevyriausybinių organizacijų atstovai, kaip realiausią esančių problemų sprendimo galimybę nurodė dalyvavimą įgyvendinant Kėdainių miesto VVG vienos plėtros strategiją, t.y. vykdant projektus, skirtus socialinės rizikos vaikų ir jaunimo socializacijai.

2.5. Neaktyvūs asmenys (įskaitant besimokantį ir darbo ieškančią jaunimą). Analizuojant Kėdainių profesinio rengimo centro pateiktą informaciją matoma, jog bendras šios įstaigos mokinų skaičius, 2011 m. (721 asm.) lyginant su 2014 m. (597 asm.), sumažėjo 124 asmenimis (-17,2 proc.). Profesinio rengimo centre mokosi tiek miesto seniūnijos (miesto VVG teritorijos), tiek ir kaimiškųjų seniūnijų gyventojai. Pateikti skaičiai rodo, jog moksleivių iš miesto VVG teritorijos skaičius per 2011 - 2014 m. laikotarpį išaugo 25,4 proc. (2011 m. - 201 asm., 2014 m. - 252 asm.), atitinkamai moksleivių iš kaimiškųjų seniūnijų, priešingai - sumažėjo 33,7 proc. (2011 m. - 520 asm., 2014 m. – 345 asm.).

Įvertinus situaciją galima daryti prielaidą, jog vis daugiau mieste gyvenančio jaunimo renkasi įgyti profesinį išsilavinimą, mokymosi eigoje gauti daugiau praktinių žinių ir, dar besimokant ar jau baigus mokslus, įsilieti į darbo rinką.

Be Kėdainių rajono profesinio rengimo centro miesto VVG teritorijoje veikia dar viena švietimo bei mokslo institucija – Kauno kolegijos Kėdainių Jonušo Radvilos studijų centras. Analizuojamu 2011 – 2014 m. laikotarpiu šios įstaigos studentų skaičius sumažėjo 20,4 proc. (2011 m. – 377 asm., 2014 m. – 300 asm.). Kolegijoje studijuojančių ir darbo ieškančių studentų pokytis nėra ženklus (2,5 proc.). 2011 m. tokį studentų buvo 79, 2014 m. – 81 (SI22).

Šios VVG teritorijoje veikiančios mokslo bei švietimo institucijos dirba pagal formalias studijų programas, tačiau tiek jų pačių, tiek ir jų studentų/moksleivių teigimu jauniems, studijuojantiems ar baigusiems studijas asmenims yra būtinės ir neformalus švietimas, praktinių darbų įgūdžių įgijimas, ugdymas darbo vietoje. Ši poreikį patvirtina ir Kėdainių seniūnijos gyventojų poreikių ir lūkesčių tyrimo rezultatai – 60,26 proc. respondentų mano, kad šių paslaugų trūksta Kėdainių mieste (SI22). Dar viena kryptis, kuria būtina eiti norint didinti miesto VVG teritorijos jaunimo įsidarbinimo galimybes – tarpininkavimas ar kita pagalba įdarbinant. Šių paslaugų poreikį taip pat patvirtina Kėdainių seniūnijos gyventojų poreikių ir lūkesčių tyrimo rezultatai – 64,21 proc. respondentų mano, kad trūksta tarpininkavimo ir informavimo paslaugų bei pagalbos įsidarbinant (SI23). Nemažiau aktualus yra ir verslo kūrimo ar pradedamo verslo plėtojimui reikalingų gebėjimų stiprinimas, besikuriančio verslo konsultavimas, mentorystė „verslas verslui“ ir t.t. 66,05 proc. respondentų nurodo verslumo mokymų paslaugų ir konsultacijų verslo pradžiai ir plėtrai trūkumą. Tokių konsultacijų teikimas paskatintų gyventojus pradėti verslą (gyventojų tyrimo duomenimis paskatintų 51,05 proc. respondentų). Konsultacijų svarbą patirtina 40 proc. gyventojų tyime dalyvavusių gyventojų, kurie nurodė, kad teikti paramą konsultacijoms kuriant naujas darbo vietas yra labai svarbu (SI24).

2.6. Kultūrines paslaugas teikiančios institucijos. Miesto VVG teritorijoje veikia 3 kultūros įstaigos, turinčios juridinį statusą: Kėdainių kultūros centras, Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka ir Kėdainių krašto muziejus bei vienas privatus muziejus – VŠĮ „Janinos Monkutės-Marks muziejus-galerija“. Visos šios įstaigos ir organizacijos organizuoja mėgėjų meno renginius, puoselėja etninę kultūrą, organizuoja profesionalaus meno sklaidos renginius, užsiima bendruomenės kūrybiškumo ugdymo veiklomis.

Apžvelgus visas kultūros įstaigas galima pastebėti, jog ypač svarbus segmentas visoms įstaigoms yra vaikai ir jaunimas. Kėdainių kultūros centras tradiciškai skirsto tikslines grupes pagal amžių (išskiria visas amžiaus grupes), tačiau pastebi, jog į mokamus renginius dažniausiai renkasi vidutinio amžiaus pasiturintys gyventojai, tuo tarpu į mėgėjų meno kolektyvų pasirodymus ir veiklas (nemokamus renginius) įsitrukia senjorai bei vaikai ir jaunimas.

VVG teritorijoje veikiančiam Kėdainių kultūros centre veikia 11 mėgėjų meno kolektyvų. Daugiau ar mažiau į savo veiklą šie kolektyvai įtraukia ir asmenis iš socialinės atskirties grupių (senjorus, bedarbius, vaikus iš socialinės rizikos šeimų ir kt.). Paminėtina, jog Kėdainių rajono viešoji biblioteka neapsiribuja tik knygų išdavimu bei lankytojų, besinaudojančių elektroninėmis paslaugomis, aptarnavimu. Čia taip pat yra organizuojami įvairūs edukaciniai užsiėmimai, gyventojų kompiuterinio raštingumo kursai.

Miesto VVG teritorijoje veikiančios kultūros įstaigos, turėdamos ribotus finansinius išteklius, ne visada yra pajėgos patenkinti socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupių poreikius socializacijai, integracijai į visuomeninį gyvenimą. Situaciją tikslinėja keisti įgyvendinant projektus, finansuojamus miesto VVG vienos plėtros strategijos lešomis, skirtus socialinės atskirties mažinimui.

Pagrindinė viešojo sektoriaus sporto mokymo įstaiga miesto VVG teritorijoje yra BĮ Kėdainių sporto centras. Sporto centrui priklauso 5 sporto bazės: Kėdainių arena, Vilainių rekreacijos ir sporto pramogų, krepšinio salė, futbolo maniežas ir stadionas. Kėdainių mieste veikianti privati sporto įmonė (sporto klubas) – UAB „Tramonta“ FenixGym kviečia sportuoti treniruoklių sporto salėje, o taip pat naudotis sporto klubo trenerių paslaugomis.

Be šių įstaigų VVG teritorijoje yra registruota per 40 nevyriausybinių organizacijų, veikiančių sporto srityje. Pagrindinė visų šių organizacijų veikla yra orientuota į plačiąjį bendruomenę bei grindžiamą profesionalų ir mėgėjų sportininkų ugdymu ir aukštų sportinių rezultatų siekimu. Tai salygoja nepatenkintus socialinės atskirties grupių, ypatingai socialinės rizikos šeimų vaikų ir jaunimo, poreikius (SI24). Problemų sprendimui, neigiamo poveikio minimizavimui, vienos plėtros strategijoje yra numatyta įgyvendinti projektą, skirtą edukacinių, sveikos gyvensenos, užimtumo, savanorių įtraukimo į sociokultūrinių paslaugų teikimą veiklų organizavimui, taip siekiant mažinti VVG teritorijos gyventojų esamą socialinę atskirtį.

Pažymėtina, jog rengiant VPS atsižvelgta į Kauno regiono integruotos teritorijų vystymo programos, Kėdainių rajono strateginio plėtros plano iki 2020 m., kitų nacionalinių strateginių dokumentų tikslus ir uždavinius.

2.7. SSGG analizė

Nr.	Stiprybės	Pagrindžiančio teiginio Nr.
1.	Mažėjantis skurdą patiriančių asmenų skaičius	ST2
2.	Mažėjantis neigalių asmenų skaičius	ST3
3.	Mažėjantis asmenų, grįžusių iš įkalinimo įstaigų skaičius, kuriems reikalingos socialinės paslaugos	ST4
4.	Mažėjantis nepilnamečių įvykdytų nusikalstamų veikų skaičius	ST5
5.	Didėjantis naujų įmonių skaičius VVG teritorijoje	ST7
6.	Ketvirtadalio VVG teritorijoje veikiančių NVO veikla orientuota į VPS nustatytas tikslines gyventojų grupes ir veiklos kryptis	ST8
Nr.	Silpnybės	Pagrindžiančio teiginio Nr.
1.	Mažėjantis gyventojų skaičius ir neigiamą neto migraciją	SI1, SI6, SI7
2.	65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys sudaro penktadalį VVG teritorijos gyventojų ir ši gyventojų dalis auga	SI2, SI3, SI4, SI5, SI8
3.	Didelis bedarbių skaičius	SI9
4.	Didėjantis socialinių paslaugų poreikis	SI10, SI11, SI15, SI21
5.	Didelis socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius	SI14
6.	Mažas savanoriaujančių asmenų skaičius	SI20
7.	Dauguma NVO, veikiančių sporto srityje orientuotos į plačiąja bendruomenę, profesionalių sportininkų ugdymą, bet ne į užimtumo veiklas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims	SI12, SI24
8.	Mažas savarankiškai dirbančių asmenų ir SVV subjektų skaičiaus augimas	SI16, SI18
9.	Neaktyviems darbingiems asmenims nepakanka neformalaus švietimo, praktinių darbo įgūdžių įgijimo, ugdymo darbo vietoje bei pagalbos įsidarbinant paslaugų	SI16, SI19, SI22, SI23
10.	Nepakankamas konsultacijų, mokymubei priemonių verslo ir savarankiškos veiklos pradžiai paslaugų teikimas	SI17, SI24
Nr.	Galimybės	
1.	Didėjantis NVO įsitrukimas į socialinių paslaugų poreikio tenkinimą	
2.	Savanorystės veiklos ir savipagalbos grupių kūrimosi skatinimas, siekiant prisidėti prie socialinių problemų sprendimo mieste	
3.	Gimstamumo skatinimas suteikiant daugiau galimybių šeimai: paslaugų kūrimas, padedant mamai grįžti į darbo rinką po vaiko auginimo atostogų, paslaugų, skirtų šeimai auginančiai vaikų, vystymas	
4.	Paslaugų verslui (informacinių, konsultacinių bei neformalaus mokymo) sistemos plėtra rajone	
5.	Palanki rajono smulkaus ir vidutinio verslo, tarptautinių ryšių plėtra sudarys sąlygas naujoms darbo vietoms atsirasti	
6.	Pakilęs vienos žmonių pragyvenimo lygis įgalins aktyviau dalyvauti kultūriname gyvenime, lankytis muziejuose, galerijose, renginiuose, keliauti, tuo pačiu mažinat VVG teritorijos gyventojų socialinę atskirtį	
Nr.	Grėsmės	
1.	Nestabili šalies ir rajono verslo aplinka dėl teisės aktų, įstatymų kaitos, netobulos mokesčių sistemos gali stabdyti vienos ekonomikos augimą	

2.	Verslumo įgūdžių trūkumas rajone, baimė imtis naujovių gali stabdyti vietos ekonomikos augimą
3.	Neinvestavus į rajono žmogiškųjų išteklių plėtrą, gyventojai neigis reikalingų naujų žinių ir įgūdžių, kurie būtini siekiant prisitaikyti prie sparčiai kintančių aplinkos sąlygų, o tai salygos socialinės atskirties didėjimą
4.	Nedarbas salygoja mažesnį vartojimą ir mokesčių surinkimą, dėl to sunkiau surasti lėšų finansuoti socialines paslaugas
5.	Augantis neįgaliųjų, senyvo amžiaus žmonių ir socialinės rizikos asmenų skaičius, salygos didėjančių socialinių paslaugų poreikį
6.	Dėl nuolatinės vietos gyventojų (e)migracijos mieste didėja socialinių paslaugų poreikis, nes išvykus darbingo amžiaus asmenims nebelieka kam pasirūpinti negalią turinčiais ar garbaus amžiaus artimaisiais, tai reiškia, jog ateityje šiai amžiaus grupei teikiamų socialinių paslaugų poreikis neišvengiamai auga
7.	I Kėdainių miestą atvykę pabėgėliai galimai susidurs su kalbos, kultūros skirtumų (papročių, tradicijų, aprangos ir kt.) ir darbo trūkumo problemomis

2.8. VVG teritorijos plėtros poreikiai

Nr.	VVG teritorijos plėtros poreikiai (priritetine tvarka)	Sąsaja su SSGG teiginiu
1.	Socialinę atskirtį patiriančių gyventojų užimtumo bei socialinės įtraukties problemas VVG teritorijoje spręsti savanorystės, bendruomeninės iniciatyvos ir partnerystės principais.	Stiprybė Nr. 6, Silpnybės Nr. 2, Nr. 5, Nr. 6 Galimybė Nr. 1 Grėsmės Nr. 5, Nr.6, Nr. 7
2.	Didinti socialinės rizikos šeimose augantiems vaikams ir jaunuoliams socialinius įgūdžius, laisvalaikio užimtumą ar įvairių veiklų pagalba integruoti į visuomenę, siekiant išvengti šių vaikų, jaunuolių įtraukimo į nusikalstamas veikas bei siekiant apsaugoti nuo priklausomybės ligų.	Stiprybė Nr. 6, Silpnybės Nr. 5, Nr. 7 Galimybė Nr. 1
3.	Neformalaus švietimo ir praktinių darbo įgūdžių įgijimo bei tarpininkavimo ir kitos pagalbos įsibarbinant paslaugos.	Stiprybė Nr.5 Silpnybės Nr. 8, Nr. 9 Galimybės Nr. 3, Nr.4 Grėsmės Nr. 3, Nr. 4
4.	Verslumo mokymų paslaugos bei konsultacijos verslo pradžiai ir plėtrai.	Stiprybė Nr.5 Silpnybės Nr. 8, Nr. 10 Galimybės Nr. 5 Grėsmės Nr. 2

3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS

3.1. VVG teritorijos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai

1 tikslas	Metai
MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ KĖDAINIŲ MIESTE	2019 2022

Strateginiai ryšiai (sąsaja su SSGG).

Nustatyto tikslo įgyvendinimas leis pasinaudojant stiprybe Nr. 6., *Ketvirtadailio VVG teritorijoje veikiančių NVO veikla orientuota į VPS nustatytas tikslines gyventojų grupes ir veiklos kryptis.* “ ir išnaudojant galimybes į socialinių paslaugų teikimą įtraukti nevyriausybines organizacijas ir visuomenę per savanoriškas veiklas (galimybės Nr. 1, Nr. 2) prisdėti prie didėjančio socialinių paslaugų poreikio tenkinimo (silpnybė Nr. 4), socialinės rizikos šeimų ir juose augančių vaikų skaičiaus mažėjimo (silpnybė Nr. 5) bei savanoriaujančių asmenų skaičiaus didėjimo (silpnybė Nr. 6). Tokiu būdu skatinant bendruomenės įsitraukimą į socialinių problemų sprendimą (grėsmės Nr. 5, Nr. 6 ir Nr. 7).

Alternatyvūs tikslai ir tikslo pasirinkimo priežastys.

Ivertinti alternatyvūs tikslai:

1. Mažinti socialinę atskirtį Kėdainių mieste;
2. Mažinti socialinę atskirtį Kėdainių mieste organizuojant užimtumo veiklas;
3. Mažinti Kėdainių miesto gyventojų socialinę atskirtį, skatinant bedarbių ir neaktyvių gyventojų užimtumą darbo rinkoje.

Tikslo alternatyva Nr. 2 apriboja galimas veiklas, jas susiaurindama, o alternatyva Nr. 3 apriboja ne tik galimas veiklas, tačiau ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupių dalyvavimą tikslo įgyvendinimo veiklose, todėl pasirinkta tikslo alternatyva Nr. 1.

Efekto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis.

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2022 m.
1.	Socialinių pašalpų gavėjų skaičius, tenkantis 1000-ui gyventojų	Skaičius	43,22	38,90

Rezultato rodikliai ir jų kiekybinis pokytis.

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė*	2022 m.
1.	Teigiamas socialinės atskirties vertinimas	Skaičius	15,49	17,81

*Pagal Kėdainių miesto seniūnijos gyventojų poreikių ir lūkesčių tyrimo ataskaitos duomenis

Programos rezultato rodikliai ir jų kiekybinis pokytis:

Nr.	Rodikliai	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2022 m.
1.	Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos	Skaičius	0	23

	bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose			
2.	Darbingi asmenys (vietos bendruomenės nariai), kurių socialinė atskirtis sumažėjo dėl projekto veiklų dalyvių dalyvavimo projekto veiklose (praėjus 6 mėnesiams po projekto veiklų dalyvių dalyvavimo ESF veiklose)	Skaičius	0	38

Sąsaja su Kauno regiono integruotos teritorijos vystymo programos (toliau – ITVP) ir Kauno regiono plėtros plano tikslais ir uždaviniais:

Kauno regiono ITVP, patvirtinta 2015 m. rugsėjo 9 d. LR Vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-709	1 tikslas. Padidinti gyventojų verslumą ir užimtumą, kuriant ir išlaikant darbo vietas, didinant verslo įvairovę ir darbo vietų pasiekiamumą
Kauno regiono plėtros planas iki 2020 metų, patvirtintas Kauno regiono plėtros tarybos 2010 m. gegužės 25 d., sprendimu Nr. 1	<p>2. Prioritetas. Gyvenimo kokybė.</p> <p>2.2. Tikslas. Vystyti subalansuotą mokymosi sistemą.</p> <p>2.2.4. Uždavinys. Skatinti neformalaus švietimo iniciatyvas.</p> <p>2.2.4.2. Priemonė: Jaunimo neformalaus mokymo, užimtumo centrų kūrimas, privačių neformalaus švietimo iniciatyvų skatinimas.</p> <p>2.3. Tikslas. Užtikrinti teikiamų socialinių paslaugų prieinamumą.</p> <p>2.3.1. Uždavinys. Plėtoti socialines paslaugas, skirtas socialiai pažeidžiamų grupių asmenų integravimui į regiono socialinį ir ekonominį gyvenimą.</p> <p>2.3.1.9. Priemonė: Privačių iniciatyvų, nevyriausybinių organizacijų ir savanoriško darbo, skatinimas socialiai pažeidžiamų grupių asmenų integravimo srityje.</p> <p>2.5. Tikslas. Plėtoti socialinę infrastruktūrą ir bendruomenines iniciatyvas, skirtas gyventojų gyvenimo kokybės ir gyvenamosios aplinkos gerinimui.</p> <p>2.5.1. Uždavinys: Atnaujinti ir plėtoti gyvenamają, kultūros ir sporto infrastruktūrą, gerinti paslaugų kokybę.</p> <p>2.5.1.3. Priemonė: Renginių, populiarinančių kūno kultūrą, sportą (tame tarpe – ir neigaliųjų) ir sveiką gyvenseną organizavimas ir skatinimas Kauno regione.</p> <p>2.5.2. Uždavinys. Remti bendruomenines iniciatyvas ir prevencines bei edukacines programas.</p> <p>2.5.2.2. Priemonė: Naujų inovatyvių vienos gyventojų bendruomenės iniciatyvų, nukreiptų į gyvenimo aplinkos ir kokybės gerinimą, skatinimas.</p>

